

Tasekirja 2017

Kunnanhallitus

26.3.2018

Kunnanvaltuusto

29.5.2018

SISÄLTÖ

I TOIMINTAKERTOMUS	3
1 KUNNANJOHTAJAN KATSAUS	3
2 KUNNAN HALLINTO	4
2.1 Kunnanvaltuusto	4
2.2 Kunnanhallitus	5
2.3 Henkilöstö	6
3 YLEINEN TALOUDELLINEN TILANNE	13
4 SULKAVAN KUNNAN TOIMINNAN JA TALOUDEN KEHITYS	13
5 VALVONNAN JÄRJESTÄMINEN	14
6 KONSERNIN TOIMINTA JA TALOUS	16
6.1 Konsernin toiminnan ohjaus	17
6.2 Konsernirakenne	18
6.3 Keskeisimpien tytäryhteisöjen toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet 2015	18
7 TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMINEN	20
8 TULOKSEN KÄSITTELY JA TALOUDEN TASAPAINOTUS	20
II TOTEUTUMISVERTAILU	20
1 TOIMINNALLISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN	20
2 KÄYTTÖTALOUDEN TOTEUTUMINEN	20
3 YHTEENVETO MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIOIDEN TOTEUTUMISESTA 2015	46
4 KÄYTTÖTALOUDEN TOTEUTUMINEN 2015	48
5 TULOSLASKELMAOSAN TOTEUTUMINEN	50
6 INVESTOINTIOSAN TOTEUTUMINEN	51
7 RAHOITUSOSANTOTEUTUMINEN	53
III TILINPÄÄTÖSLASKELMAT	54
1 TULOSLASKELMA	54
2 RAHOITUSLASKELMA	56
3 TASE	58
4 KONSERNITILINPÄÄTÖS	61
IV TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT	65
V ALLEKIRJOITUKSET JA MERKINNÄT	78
VI LUETTELOT JA SELVITYKSET	79

I TOIMINTAKERTOMUS

1 KUNNANJOHTAJAN KATSAUS

Sulkavalla tapahtui paljon vuoden 2017 aikana. Uusi kunnanvaltuusto aloitti neljävuotisen kautensa 1.6.2017. Valtuutetuista 11 oli uusia. Kunnanjohtaja Rinna Ikola-Norrbackan siirryttyä Asikkalan kunnanjohtajaksi valittiin allekirjoittanut johtamaan kuntaa 1.11.2017 alkaen.

Kunnassamme purettiin ja rakennetaan uutta. Haapakujalla sijainneet kolme rivitaloa, ja 21 asuntoa, purettiin kesällä. Kunta omisti neljänneksen kyseisestä taloyhtiöstä. Taustalla oli talon elinkaaren päätyminen ja kunnan vuokra-asuntojen matala käyttöaste. Kunnan omissa hankkeissa vanha palo-asema sai purkutuomion ja uuttaa päästään rakentamaan vuoden 2018 aikana. Rakennushanke on kunnan mittakaavassa iso, sillä rakennushanke tulee maksamaan noin 2,2 miljoona euroa.

Kunnan historian suurimman rakennushankkeen, Vekaransalmen sillan, tielinjauksen tieltä kaadettiin puusto loppuvuodesta.

Palvelutuotannossa tapahtui kokonaisvaltainen muutos. Sosiaali- ja terveydenhuollon palveluiden tuottamisen aloitti Attendo Oy 1.1.2017. Toiminnan siirtäminen on ja muutokset ovat aiheuttaneet paljon yleistä keskustelua ja kokonaisuudessaan myös kuormittaneet osaltaan niin siirtynyttä henkilöstä kuin kunnan hallinto- ja luottamushenkilöorganisaatiota. Kunnan siirtyessä tilaaja-tuottaja – malleihin tärkeää huomata myös se, että tilaajan puolella on riittävät valmiudet sopimuksen seurantaan ja hallintaan.

Kulunut vuosi 2017 oli tapahtumarikas. Sulkavan Suursoudut järjestettiin 50. kertaa. Etelä-Savon urheilugaalassa juhlasoudut valittiin yleisöäänestyksessä maakuntamme vuoden 2017 sykehdyttävimmäksi urheilutapahtumaksi. Sulkava on nyt ja tulevaisuudessa tunnettu soutupitäjä. Matkailu, luonto ja puhdas ympäristö ovat meidän vahvuutemme. Niihin kannattaa jatkossakin panostaa.

Yrityskentällä on ollut havaittavissa kasvua ja kunnan työllisyystilanne on myös kohentunut. Jatkossa kuntaa tulisikin johtaa elinvoiman vahvistamisen näkökulmasta. Kuntamme elää työstä ja työpaikoista, luonnosta ja matkailusta. Kun nämä asiat ovat kunnossa, riittää kunnassamme iloista elämänmenoa tulevinakin vuosina!

Kuntatalouden osalta tilinpäätökseen voi olla erittäin tyytyväinen. Yhteisin ponnisteluin vuosi 2017 oli reilut kaksi miljoona euroa ylijäämäinen. Kuitenkin sote- ja maakuntauudistus toteutuessaan heikentäisi merkittävästi kunnalle jäävä rahoituspohjaa, joten taloutta tulee jatkossakin hoitaa pitkäjänteisesti ja harkitsevalla otteella.

Esitän lämpimät kiitokset kunnan henkilöstölle sekä luottamushenkilöille hyvästä yhteistyöstä vuoden 2017 osalta.

Juho Järvenpää
Kunnanjohtaja

2 KUNNAN HALLINTO

2.1 Kunnanvaltuusto

Kunnassa on valtuusto, joka vastaa kunnan toiminnasta ja taloudesta sekä käyttää kunnan päätösvaltaa.

Valtuusto päättää:

- 1) kuntastrategiasta;
- 2) hallintosäännöstä;
- 3) talousarviosta ja taloussuunnitelmasta;
- 4) omistajaohjauksen periaatteista ja konserniohjeesta;
- 5) liikelaitokselle asetettavista toiminnan ja talouden tavoitteista;
- 6) varallisuuden hoidon ja sijoitustoiminnan perusteista;
- 7) sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista;
- 8) palveluista ja muista suoritteista perittävien maksujen yleisistä perusteista;
- 9) takaussitoumuksen tai muun vakuuden antamisesta toisen velasta;
- 10) jäsenten valitsemisesta toimielimiin, jollei jäljempänä toisin säädetä;
- 11) luottamushenkilöiden taloudellisten etuuksien perusteista;
- 12) tilintarkastajien valitsemisesta;
- 13) tilinpäätöksen hyväksymisestä ja vastuuvapaudesta;
- 14) muista valtuuston päätettäviksi säädetyistä ja määrätyistä asioista.

Kunnanvaltuuston paikkajakauma 31.12.2017:

Suomen Keskustan valtuustoryhmä	11
SDP:n valtuustoryhmä	6
Kokoomuksen valtuustoryhmä	2
Kristillisdemokraattien valtuustoryhmä	2
Yhteensä	21

Kunnanvaltuuston puheenjohtajat:

Puheenjohtaja
Hannu Auvinen (Kesk.)

I varapuheenjohtaja

Eeva Lyytinen (SDP)

II varapuheenjohtaja
Sanna Reponen (Kesk.)

III varapuheenjohtaja
Veli-Pekka Alusniemi (KD)

Kunnanvaltuusto 1.6.2017-31.5.2021

Ahonen Vesa (SDP)
Alusniemi Veli-Pekka (KD)
Auvinen Hannu (Kesk.)
Heinänen Hannu (Kesk.)
Huiskonen Taina (Kok.)
Kukka-Maaria Kärki (Kesk.)
Lyytinen Eeva (SDP)
Matinen Teija (Kesk.)
Miettinen Harri (SDP)
Mikkonen Aku (Kesk.)
Nissinen Eetu (Kesk.)
Nokelainen Sirpa (SDP)
Nyman Kent (KD)
Partanen Ari (SDP)
Partanen Lasse (Kesk.)
Ralli Kaisa (Kesk.)
Reponen Sanna (Kesk.)
Tarima Jenna (Kesk.)
Virta Leila (Kok.)
Virta Vesa (Kesk.)
Virtanen Hilkkka (SDP)

2.2 Kunnanhallitus

Kuntalain 38 §: mukaan kunnan toimintaa johdetaan valtuuston hyväksymän kuntastrategian mukaisesti. Kunnanhallitus johtaa kunnan toimintaa, hallintoa ja taloutta. Kunnanjohtaja johtaa kunnanhallituksen alaisena kunnan hallintoa, taloudenhoitoa ja muuta toimintaa. Valtuusto voi päättää, että kunnanjohtajan sijasta kuntaa johtaa pormestari.

Kuntalain 39 § Kunnanhallituksen tehtävät

Kunnanhallituksen tulee:

- 1) vastata kunnan hallinnosta ja taloudenhoidosta;
- 2) vastata valtuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta;
- 3) valvoa kunnan etua ja, jollei hallintosäännössä toisin määrätä, edustaa kuntaa ja käyttää sen puhevaltaa;
- 4) edustaa kuntaa työnantajana ja vastata kunnan henkilöstöpolitiikasta;
- 5) vastata kunnan toiminnan yhteensovittamisesta;
- 6) vastata kunnan toiminnan omistajaohjauksesta;
- 7) huolehtia kunnan sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnan järjestämisestä.

Kunnanhallituksen tehtävistä ja ratkaisuvallasta on tarkemmat säännökset Sulkavan kunnan hallintosäännön 130 ja 131 §:ssä.

Kunnanhallituksen puheenjohtajat:

Puheenjohtaja
Ralli Kaisa (Kesk.)

1. varapuheenjohtaja
Virtanen Hilkkka (SDP)

2. varapuheenjohtaja
Nissinen Eetu (Kesk.)

Jäsenet

Huiskonen Taina (Kok.)
Kärki Kukka-Maaria (Kesk.)
Partanen Lasse (Kesk.)
Ahonen Vesa (SDP)

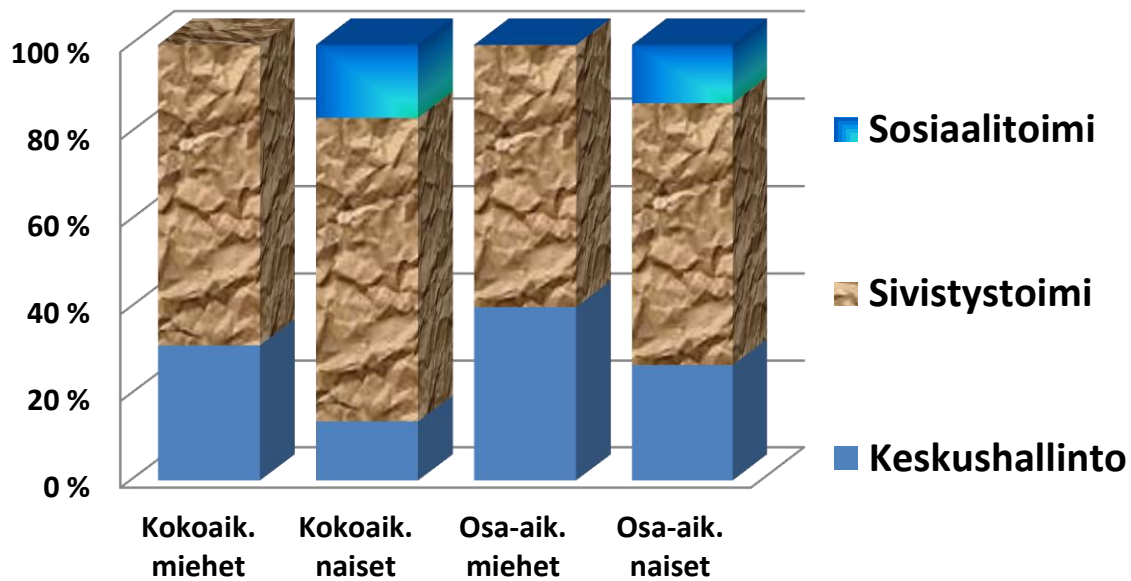
2.3 Henkilöstö

Henkilöstön määrä 31.12.2017 oli 102 henkilöä (ei sisällä kansalaisopiston sivutoimisia tuntiopettajia 62 hlöä). Vuonna 2016 oli 135 henkilöä, josta kokoaikaisia 103 ja osa-aikaisia 32. Lukuun sisältyvät kaikki tuona päivänä voimassa olleet palvelussuhteet. Lukuun sisältyvät näin ollen esim. kaikki perhevapailta olevat ja näiden sijaiset. Henkilökunnasta 80,39 % oli kokoaikaisessa palvelussuhteessa kuntaan, 19,61 % osa-aikaisessa. Henkilöstöstä naisia oli 79,41 %, miehiä 20,59 %.

Vuodenvaihteen tilanne toimialoittain:

Tulosalue	Kokoaikaiset			Osa-aikaiset			K+O	Yht.
Koko henkilöstö 31.12.2017	Kokoaik. miehet	Kokoaik. naiset	Kokoaik. yht.	Osa-aik. miehet	Osa-aik. naiset	Osa-aik. yht.	Kaikki yht.	Yht. %
Keskushallinto	5	9	14	2	4	6	20	19,61
Sivistystoimi	11	46	57	3	9	12	69	67,64
Sosiaalitoimi		11	11		2	2	13	12,75
yht.	16	66	82	5	15	20	102	
%	19,51	80,49	80,39	25,00	75,00	19,61		

Koko henkilöstö 31.12.2017

Taulukko 1: Henkilökunnan poissaolot vuonna 2017

Vuoden aikana henkilökunnasta oli

	yht. hlöä	yht. päivää
* sairauslomalla	65	1 281
* äitiys-/vanhempainlomalla	2	133
* hoitovapaalla	1	285
* vuorotteluvapaalla	0	0
* opintovapaalla	1	132
* lomautettuna	2	57
* taloudellisiin syihin per. vapaalla	-	-
* isyyslomalla	1	17
* koulutuksessa	33	113

Taulukko 2: Vakituksessa palvelussuhteessa oleva henkilökunta 31.12.2017

Vakituksessa palvelussuhteessa

Tulosalue	Kokoaikaiset			Osa-aikaiset			K+O	Yht.
	Miehet	Naiset	Yht.	Miehet	Naiset	Yht.	yht.	%
Keskushallinto	1	5	6	1	4	5	11	15,71
Sivistystoimi	6	36	42		5	5	47	67,15
Sosiaalitoimi		10	10		2	2	12	17,14
yht.	7	51	58	1	11	12	70	
%	12,07	87,93	82,86	8,33	91,67	17,14		

Vakituisessa palvelussuhteessa 31.12.2017 oli 70 henkilöä. Vuonna 2016 oli 103 henkilöä, josta kokoaikaisia 89 ja osa-aikaisia 14.

Henkilökunnasta 68,63 % oli vakituisessa palvelussuhteessa kuntaan.

Taulukko 3: Määräaikaisessa palvelussuhteessa oleva henkilökunta 31.12.2017

Määräaikaisessa palvelussuhteessa

Tulosalue	Kokoaikaiset			Osa-aikaiset			K+O	Yht.
	Miehet	Naiset	Yht.	Miehet	Naiset	Yht.	yht.	%
Keskushallinto	4	4	8	1		1	9	28,12
Sivistystoimi	5	10	15	3	4	7	22	68,75
Sosiaalitoimi		1	1				1	3,13
yht.	9	15	24	4	4	8	32	
%	37,50	62,50	75,00	50,00	50,00	25,00		

Määräaikaisessa palvelussuhteessa 31.12.2017 oli 32 henkilöä. Vuonna 2016 oli 32 henkilöä, josta kokoaikaisia 20 ja osa-aikaisia 12.

Henkilökunnasta 31,37 % oli määräaikaisessa palvelussuhteessa kuntaan.

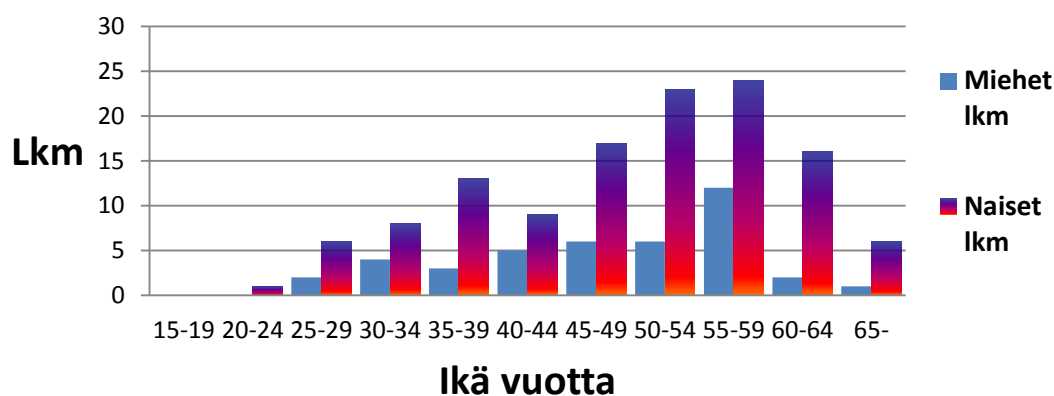
Taulukko 4: Henkilöstön ikä- ja sukupuolijakauma

Kaikki yht. vuotta	Miehet lkm	Miehet %	Naiset lkm	Naiset %	Yhteensä lkm	Yht. %
15-19	0	0,0	0	0,0	0	0,0
20-24	0	0	1	100,0	1	0,6
25-29	2	25,0	6	75,0	8	4,9
30-34	4	33,3	8	66,7	12	7,3
35-39	3	18,8	13	81,2	16	9,8
40-44	5	35,7	9	64,3	14	8,5
45-49	6	26,1	17	73,9	23	14,0
50-54	6	20,7	23	79,3	29	17,7
55-59	12	33,3	24	66,7	36	21,9
60-64	2	11,1	16	88,9	18	11,0
65-	1	14,3	6	85,7	7	4,3

Yht	41	24,8	123	75,2	164	100,00
Keski-ikä vuot- ta	48,3		49,2		49,0	

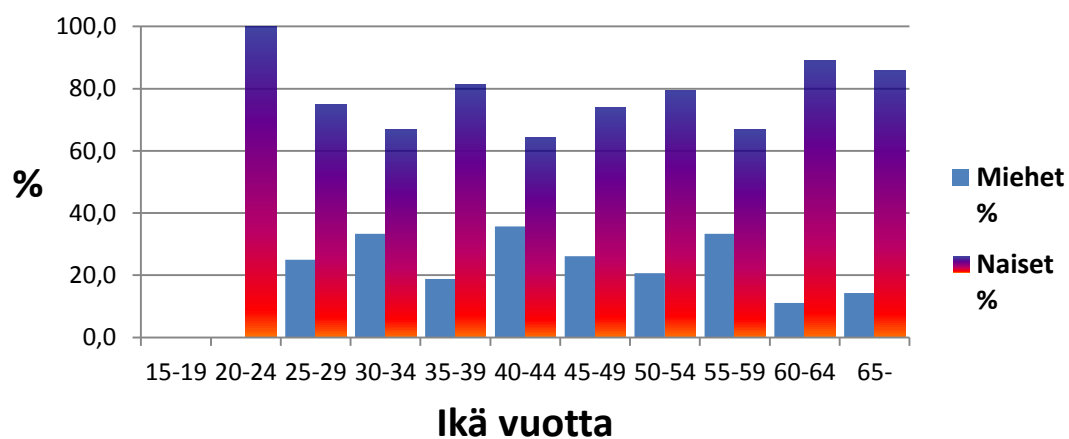
31.12.2017 kunnan henkilöstön keski-ikä oli 49,0 vuotta.

Työntekijöiden ikä- ja sukupuolijakauma v. 2017

Valtaosa kunnan työntekijöistä on naisia. Reilu kolmasosa henkilöstöstä on yli 55-vuotiaita.

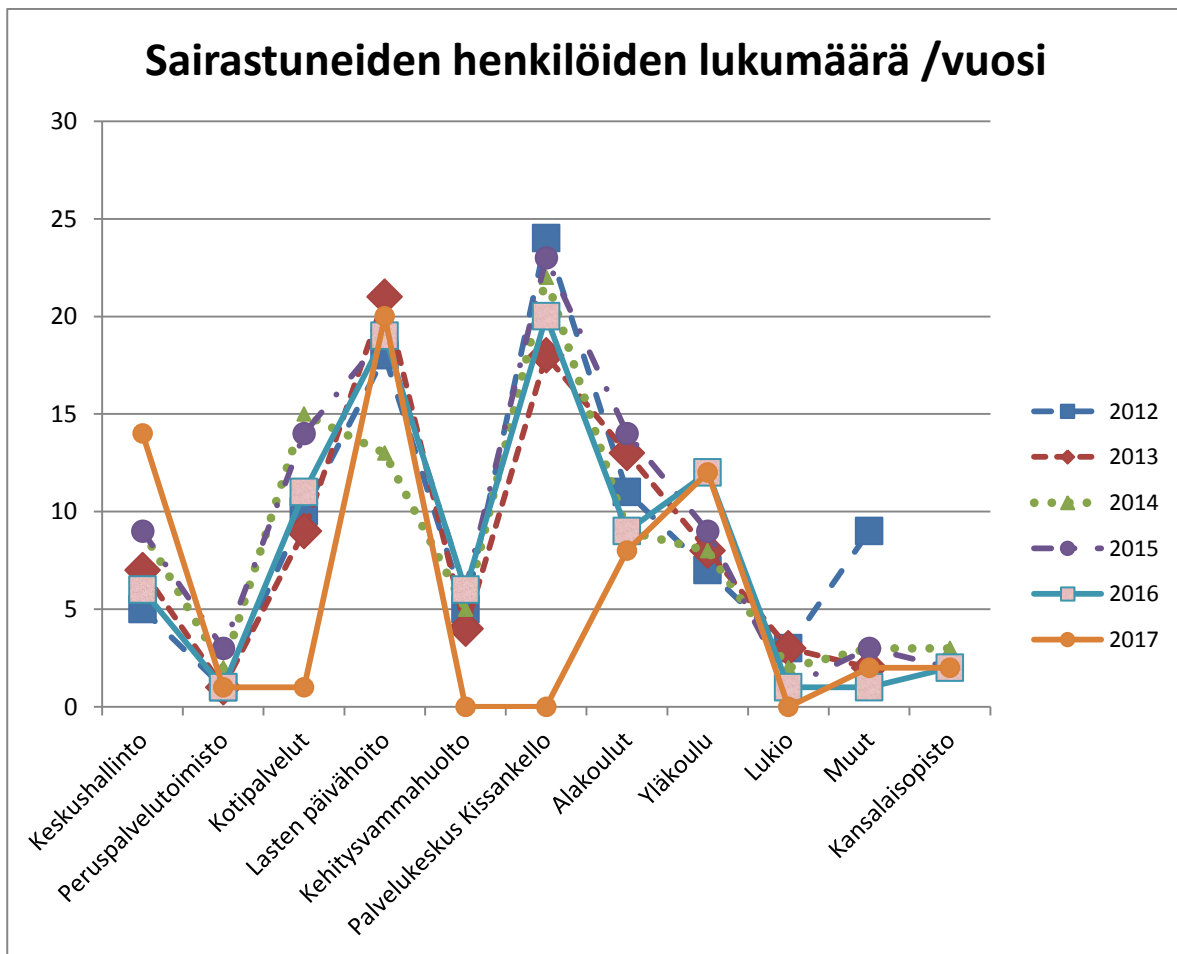
Työntekijöiden ikä- ja sukupuolijakauma prosentteina v. 2017

Kuviossa on esitetty, montako prosenttia ikäluokasta on miehiä ja naisia.

Sairastuneiden henkilöiden lukumäärä (sairauslomat)

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Keskushallinto	5	7	5	7	9	9	6	14
Peruspalvelutoimisto	4	4	1	1	2	3	1	1
Kotipalvelut	13	12	10	9	15	14	11	1
Lasten päivähoito	19	22	18	21	13	19	19	20
Kehitysvammahuolto	3	6	5	4	5	6	6	0
Palvelukeskus Kissankello	22	22	24	18	22	23	20	0
Alakoulut	15	16	11	13	9	14	9	8
Yläkoulu	10	12	7	8	8	9	12	12
Lukio	5	3	3	3	2	1	1	0
Muut	3	5	9	2	3	3	1	2
Kansalaisopisto					3	2	2	2
Yhteensä	99	109	93	86	91	103	88	60

Lasten päivähoidossa on ollut korkeimmat lukemat vuonna 2017.

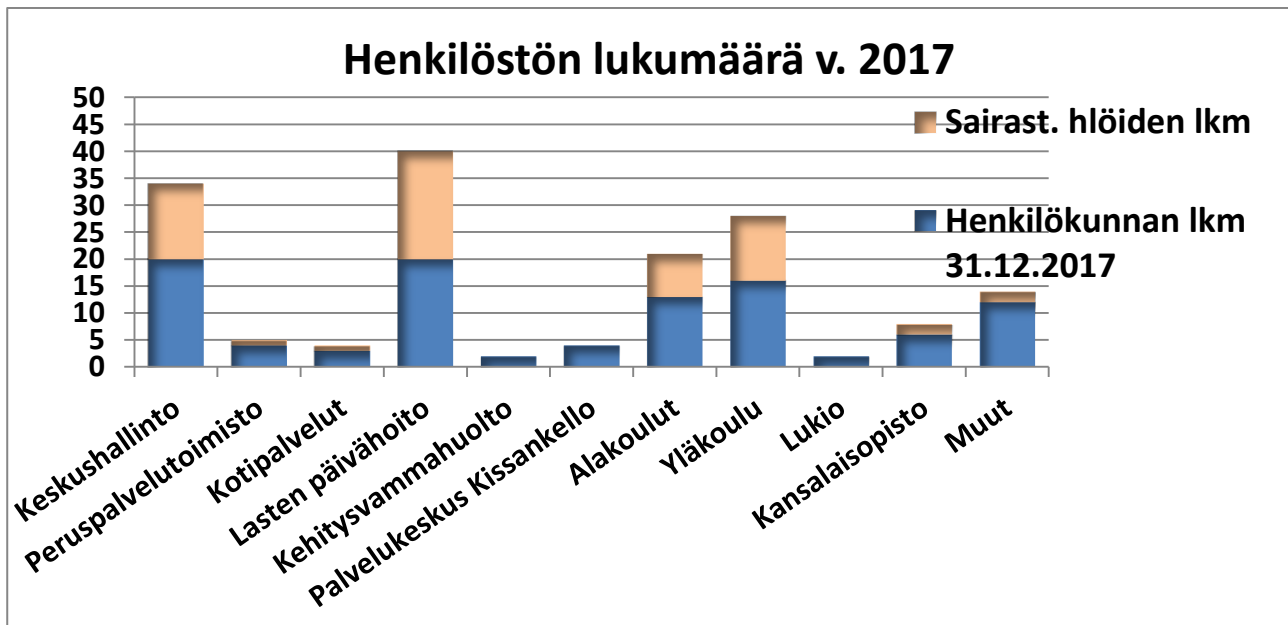
Sairauspoissaolot v. 2017 (ei sis. työtaturmia):

	Henkilö- kunnan lkm 31.12.2017	Sairast. hlöiden lkm	Sairaus- päivien luku- määrä	joista lyhyitä 1-3 pv:n poissaolo- päiviä			Sairaus- päivät/ henkilö	Sairauspäi- vät/ hlö- kunnan lkm
				sair.hlöi- den luku- määrä	sair.pv:n luku- määrä	sairaus- pvt/ henkilö		
Keskushallinto	20	14	268	13	65	5,00	19,14	13,40
Peruspalvelutoimisto	4	1	4	1	4	4,00	4,00	1,00
Kotipalvelut	3	1	54	1	5	5,00	54,00	18,00
Lasten päivähoito	20	20	160	16	42	2,63	8,00	8,00
Kehitysvammahuolto	2	0	0	0	0	0,00	0,00	0,00
Palvelukeskus Kissankello	4	0	0	0	0	0,00	0,00	0,00
Alakoulut	13	8	46	7	23	3,29	5,75	3,54
Yläkoulu	16	12	311	9	28	3,11	25,92	19,44
Lukio	2	0	0	0	0	0,00	0,00	0,00
Kansalaisopisto	6	2	25	1	4	4,00	12,50	4,17
Muut	12	2	265	2	3	1,50	132,50	22,08
Yhteensä	102	60	1133	50	174	3,48	18,88	11,11

Kansalaisopiston
sivutoimiset

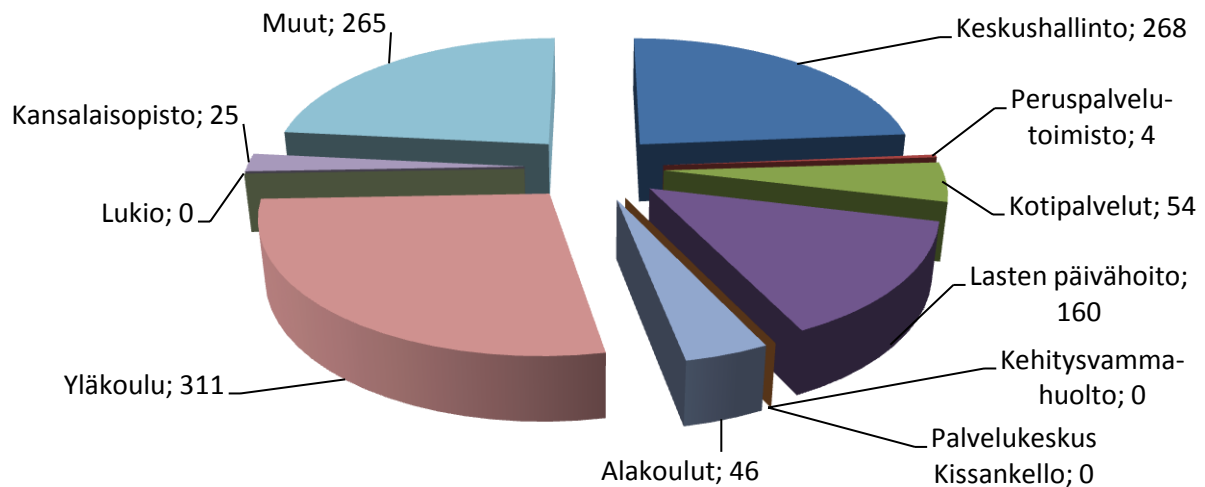
62 5 148 2 8 4,00 29,60 2,39

Vuoden aikana sattui 2 työtaturmaa, joista aiheutui 5 sairauspäivää.

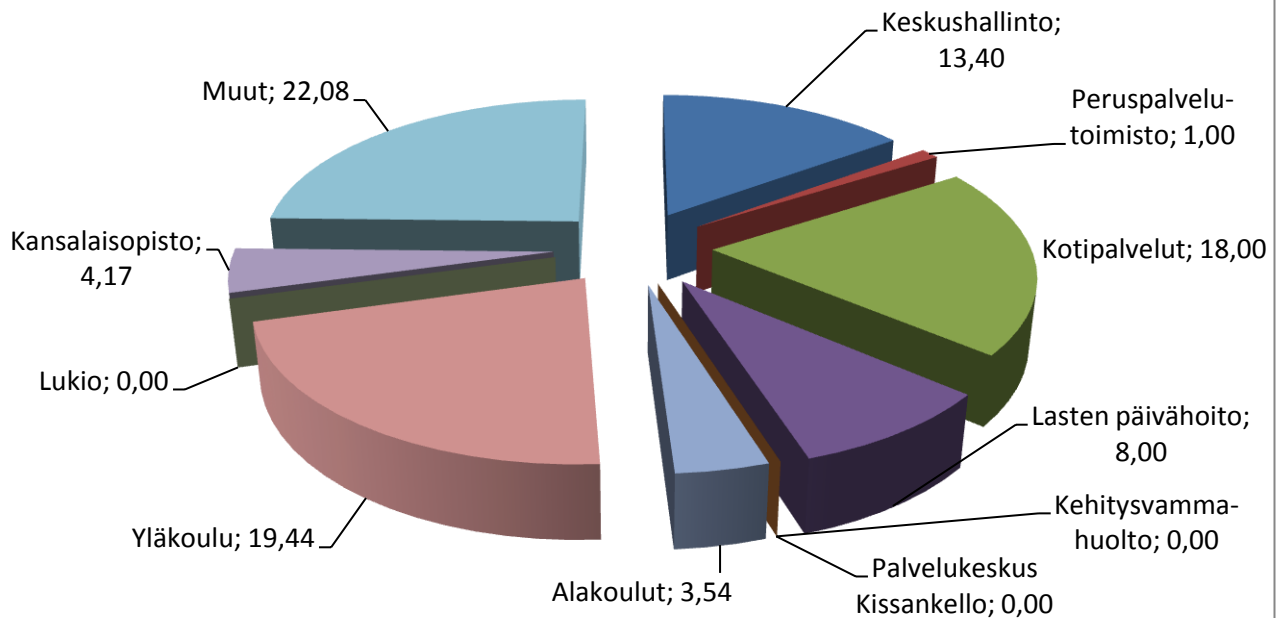
Kuviossa näkyy sinisellä henkilöstön määrä yksiköittäin ja samassa palkissa sairastuneiden henkilöiden lukumäärä. Sairastuneiden lukumääriin lasketaan kuitenkin mukaan kaikki vuoden aikana yksikössä työskennelleet joten luku ei ole suoraan verrannollinen vuodenvaihteen henkilöstömäärään.

Sairauspäivien lukumäärä v. 2017

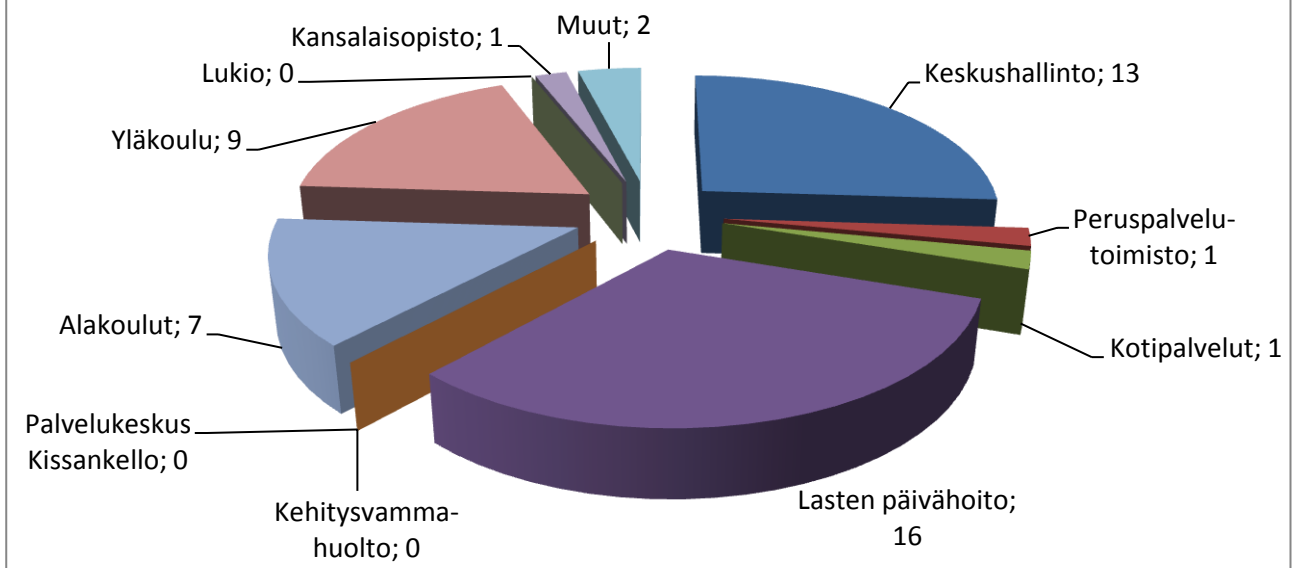
Lukumääräisesti eniten sairauspäiviä oli yläkoulussa.

Sairauspäivät/ henkilökunnan lukumäärä v. 2017

Henkilökunnan lukumäärään suhteutettu sairauspäivien lukumäärä on ollut suurin kotipalveluissa.

Sairastuneiden henk. lukumäärä (lyhyt sairausloma, 1-3 pv) v. 2017

Lyhyitä sairauslomia henkilöä kohti oli eniten palvelukeskus lasten päivähoidossa.

3 YLEINEN TALOUDELLINEN TILANNE¹

Vauhdikkaan vuoden jälkeen Suomen talouden kasvu hidastuu kahden prosentin tuntumaan ennustejaksolla. Lähivuosina taloutta tukevat sekä ulkomaankauppa että kotimainen kysyntä. Vuonna 2017 Suomen BKT:n ennustetaan kasvavan 3,1 %. Yksityisen kulutuksen kasvu jatkuu työllisyyden kohenemisen tukeamana, asuntorakentamisen suhdannetilanteesta ei näy vielä rauhoittumista ja tuotannollisia investointeja on tehty runsaasti. Viennin nopeaan toipumiseen ovat vaikuttaneet ennen kaikkea maailmankaupan kasvu ja myönteinen talouskehitys useimmissa Suomen tärkeimmistä vientimaista. Vuonna 2018 talouskasvu hidastuu 2,4 prosenttiin. Vienti kasvaa kysynnän vetämänä ja Suomi ei enää menetä markkinaosuuksia. Nettovienti pysyy kasvua tukevana koko ennustejaksolla. Työllisyyden kasvu nopeutuu prosenttiin v. 2018. Vuosina 2018 ja 2019 palkkojen nousu kiihtyy. Yksikkötyökustannukset nousevat, mutta kilpailijoita maltillisemmin, ja suomalaisen tuotannon kilpailukyky kohenee edelleen. Julkisyhteisöjen velka kääntyi laskuun suhteessa BKT:hen v. 2016. Bruttokansantuotteen nopea kasvu alentaa velkasuhdetta, ja velkasuhde näyttäisi painuvan 60 prosentin alapuolelle v. 2019. Kun talouskasvu hidastuu ja ikäsidonnaisten menojen kasvu jatkuu, velkasuhde uhkaa alkaa kasvaa uudelleen ensi vuosikymmenellä. Vuonna 2019 BKT kasvaa 1,9 %.

4 SULKAVAN KUNNAN TOIMINNAN JA TALOUDEN KEHITYS

Sulkavan kunnan tilinpäätös on 2.046.414,87 euroa ylijäämäinen. Talousarvio oli laadittu 798.193,50 euroa ylijäämäiseksi. Arvioitua parempi ylijäämä syntyi toimintakatteen, kunnallisverotulojen ja yhteisöverotulojen ollessa arvioitua paremmat.

Toimintakate oli 484.823,56 euroa arvioitua parempi:

¹Valtiovarainministeriön taloudellinen katsaus 19.12.2017

- Kunnanhallituksen tulosalueella toimintakate oli 71.680,93 euroa arvioitua heikompi, joka johtuu siitä, että tonttimyynnistä arvioitu 100.000 euron myyntivoitto ei toteutunut.
- Yleis- ja taloushallinnon osalta toimintakate oli 36.097,87 euroa arvioitua parempi.
- Sivistystoimen toimintakate oli 388.351,44 euroa arvioitua parempi, koska henkilöstökustannukset olivat 234.800 euroa ja palvelujen ostot 120.911,87 euroa talousarviota pienemmät.
- Sosiaali- ja terveydenhuoltopalveluiden osalta toimintakate on 183.503,91 euroa arvioitua parempi.

Kunnallisverotuloja kertyi 531.481,86 euroa ja yhteisöveroa 216.218,22 euroa arvioitua enemmän. Valtionosuuksia kertyi 39.096,00 euroa arvioitua enemmän.

Vuodelle 2017 on kirjattu terveydenhuollon kulu 75.191,33, joka on aiheutunut vuonna 2016. Kunta on ollut mukana puukartellioikeudenkäynnissä. Käräjäoikeus määräsi kunnalle maksettavaksi marraskuussa 2017 vastapuolen oikeudenkäyntikuluja 200.000 euroa. Sulkavan kunta on valittanut päätöksestä hovioikeuteen. Asian ollessa kesken, on satunnaisesti kuluksi kirjattu 200.000 euroa.

5 VALVONNAN JÄRJESTÄMINEN

Hallintosäännön 36 §:ssä säädetään riskienhallinnasta. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestäminen on osa kuntakonsernin johtamista. Sisäisellä valvonnalla tarkoitetaan kunnan ja kuntakonsernin sisäisiä menettely- ja toimintatapoja, joiden avulla pyritään varmistamaan, että toiminta on taloudellista, tuloksellista ja lainmukaista ja että omaisuus ja voimavarat turvataan.

Sisäinen tarkastus on osa sisäistä valvontaa. Sisäisen tarkastuksen tehtävänä on arvioida ja varmentaa sisäisen valvonnan toimivuutta ja riskienhallinnan riittävyyttä.

Riskienhallinnalla tunnistetaan, arvioidaan ja hallitaan tavoitteiden saavuttamista uhkaavia tekijöitä. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tulee perustua järjestelmälliseen ja dokumentoituun toimintatapaan.

Valtuusto päättää sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista kunnassa ja kuntakonsernissa. Valtuusto päättää sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisen linjaukset, tavoitteet ja osat alueet sekä niiden toimeenpano-, seuranta- ja arviointimenettelyt.

Kunnanhallituksen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tehtävät:

Kunnanhallitus vastaa kokonaisvaltaisen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä, sekä

1. hyväksyy sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa koskevat ohjeet ja menettelytavat,
2. valvoo, että sisäinen valvonta ja riskienhallinta toimeenpannaan ohjeistuksen mukaisesti ja tuloksellisesti sekä
3. antaa toimintakertomuksessa tiedot sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja keskeisistä johtopäätöksistä sekä selvityksen konsernivalvonnasta ja merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä.
4. vastaa sisäisen valvonnan järjestämisestä ja yhteen sovittamisesta siten että kunnan toiminnan laillisuus ja tuloksellisuus varmistetaan,
5. hyväksyy sisäisen tarkastuksen suunnitelman, johon perustuen arvioidaan riskienhallinta-, valvonta-, johtamis- ja hallintoprosessien tuloksellisuutta,

6. vastaa riskienhallinnan järjestämisestä siten, että kunnan toiminnan olennaiset riskit tunnistetaan ja kuvataan, riskin toteutumisen vaikutukset, toteutumisen todennäköisyys ja mahdollisuudet hallita riskiä arvioidaan sekä
7. valmistelee sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa koskevan toimintakertomukseen otettavan osion.

Kunnanjohtaja, toimialojen ja tulosalueiden johtavat viranhaltijat vastaavat sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimeenpanosta ja tuloksellisuudesta toimialallaan ja tulosalueellaan, ohjeistavat alaisiaan toimintayksiköitä sekä raportoivat kunnanhallituksen antamien ohjeiden mukaisesti. Toimintayksiköiden esimiehet vastaavat yksikön riskien tunnistamisesta, arvioinnista, riskienhallinnan toimenpiteiden toteutuksesta ja toimivuudesta sekä raportoivat kunnanhallituksen antamien ohjeiden mukaisesti.

Konsernijohto vastaa konserniyhteisöjen ohjauksesta sekä yhteisöjen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisen ja tuloksellisuuden valvonnasta.

Kuntaa koskeva valvonta

Kunnan toimintaan vaikuttavat yleensä mm. toiminnalliset riskit, rahoitusriskit ja vahinkoriskit. Toiminnalliset riskit koskevat mm. henkilöstön osaamista ja saatavuutta, tietojärjestelmien toimivuutta, suhdannevaihteluja ja lainsäädännön muutoksia. Rahoitusriskit voidaan ryhmitellä korkoriskiksi, valuuttariskiksi, likviditeettiriskiksi ja luottoriskiksi.

Sulkavan kunnan sisäisen valvonnan kartoitus on tehty viime vuonna 2016, jolloin se kattoi kaikki hallintokunnat. Sisäisen valvonnan kartoituksessa käsiteltiin seuraavia asioita sekä näistä aiheutuneita toimenpiteitä:

Henkilöstön osaamistaso ja sen ylläpitäminen sekä henkilöstön saatavuus avoimiin tehtäviin

Henkilöstön osaamistaso ja sen ylläpitäminen ovat keskeisiä kunnan toiminnalle, toiminnan jatkuvuuden kannalta on merkityksellistä, onko henkilöstöä saatavilla avoimiin vakituisiin ja määräaikaisiin tehtäviin. Toistaiseksi henkilökuntaa on ollut saatavilla ja kaikilla hallinnonaloilla on mahdollisuus koulutukseen.

Säännösten, määräysten ja päätösten noudattaminen

Kartoituksessa selvitettiin sisäisen valvonnan toimivuutta lakien ja päätösten sekä hyvän hallintotavan noudattamisessa erityisesti lakisääteisissä tehtävissä ja erityisesti silloin, kun niiden noudattamisessa on havaittu puutteita. Tätä seurataan jatkuvasti ja ongelmiin reagoidaan, mikäli niitä ilmenee.

Tietojärjestelmien toimivuus.

Kartoituksessa selvitettiin eri hallintokuntien kokemuksia tietojärjestelmien toimivuudesta. Tietojärjestelmien toimivuus on tärkeää ottaen huomioon, että moni asia toimii nykyään tietojärjestelmien kautta. Koulutusta tietoturvallisuuteen liittyen on syytä lisätä jatkossa.

Poikkeamat talousarvion raamiin nähden.

Kartoituksessa käytiin tulosalueittain, onko talousarvion raamiin nähden ollut poikkeamia, ja jos niin, niin miksi ne ovat syntyneet.

Rahoitusriskit

Näitä ovat esimerkiksi korkoherkkien lainojen osuus kunnan korollisista lainoista. Vahinkoriskinä tulee ilmoittaa, kuinka paljon kunta käyttää vakuutuksia vahinkojen ja toiminnan keskeytymisen varalta. Lisäksi on suositeltavaa antaa tieto keskeisistä oikeudenkäynneistä sekä muista mahdollisista oikeudellisista tai viranomaisen toimenpiteisiin liittyvistä riskeistä. Korkoriskit on otettu huomioon ja kunnan henkilöstö ja omaisuus on vakuutettu asianmukaisella tavalla ja ne ovat ajan tasalla.

Arvio riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan nykytilasta

Arvioiden perusteella kunnan riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan tila on kohtuullisen hyvällä tasolla.

Konsernivalvonta

Konsernivalvonnan kartoitus on tehty vuonna 2016 kuntakonserniin kuuluvista tytäryhtiöistä (Sulkavan Palvelut Oy, Kiinteistö Oy Pieksunlahti sekä Kiinteistö Oy Sulkavan Leppäkuja ja Sulkavan Vuokralat Oy).

Konsernivalvonnan osalta kartoituksessa käsiteltiin seuraavia asioita sekä näistä aiheutuneita toimenpiteitä:

Toimivallan ja -vastuunjako konserniohjauksessa.

Selonteossa annetaan selvitys, miten tytäryhteisöjen ohjaus on konserniohjeessa, johtosäännössä tai muussa säännössä vastuutettu konsernijohtolle ja otetaan kantaa siihen, onko ohjeiden anto tytäryhteisöille ollut riittävää ja onko tiedonkulku järjestetty tarkoituksenmukaisella tavalla.

Ohjeiden anto kunnan edustajille tytäryhteisöissä.

Selonteossa selvitetään ohjeidenantomenettelyä kunnan edustajille tytäryhteisöissä päättyneellä tilikaudella ja annetaan arvio ohjeiden riittävydestä ja siitä, kuinka hyvin valtuuston vahvistamia omistajapoliittisia linjauksia on tilikaudella noudatettu.

Konsernitavoitteiden asettamista ja toteutumista koskeva arviointi.

Selonteossa annetaan arvio tavoiteasettelun tarkoituksenmukaisuudesta ja riittävydestä.

Konsernipalvelujen käyttö.

Selonteossa selvitetään konsernipalvelujen käyttöä ja annetaan arvio konserniohjeen asianmukaisesta noudattamisesta. Konsernipalveluilla tarkoitetaan palveluja, joita konserniyhteisö tuottaa keskitetysti muille konserniyhteisöille. Tällaisia palveluja voivat olla muun muassa toimitila- ja kiinteistöpalvelut, taloushallinnon palvelut, tietohallinnon palvelut ja muut hallinnon palvelut kuten lakipalvelut ja arkistointi sekä monistus- ja painatuspalvelut.

Riskienhallintajärjestelmien toimivuus tytäryhteisöissä.

Selonteossa arvioidaan riskienhallintajärjestelmien toimivuutta. Vakuuttamisessa ja omavastuusuukissa voidaan konsernissa noudattaa yhtenäisiä toimintaperiaatteita.

Arvio riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan nykytilasta

Arvioiden perusteella riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan tila yleisesti on kohtuullisen hyvällä tasolla.

6 Konsernin toiminta ja talous

Kuntalain 6 §:ssä säädetään kuntakonsernista seuraavasti:

Kuntalaki 6 §. Kuntakonserni

Yhteisö, jossa kunnalla on kirjanpitolain (1336/1997) 1 luvun 5 §:ssä tarkoitettu määräysvalta, on kunnan tytäryhteisö. Kunta tytäryhteisöineen muodostaa kuntakonsernin. Mitä kuntalaissa laissa säädetään kunnan tytäryhteisöstä, sovelletaan myös kunnan määräysvaltaan kuuluvaan säätiöön.

Kunnan toiminta käsittää kunnan ja kuntakonsernin toiminnan lisäksi osallistumisen kuntien yhteistoimintaan sekä muun omistukseen, sopimukseen ja rahoittamiseen perustuvan toiminnan.

Kuntalain 114 § mukaan kunnan, joka tytäryhteisöineen muodostaa kuntakonsernin, tulee laatia ja sisällyttää tilinpäätökseensä konsernitilinpäätös. Konsernitilinpäätös tulee laatia samalta päivältä kuin kunnan tilinpäätös.

Kuntalain 116 §:ssä kuntakonsernin tytäryhteisölle on annettu tiedonantovelvollisuus taloudestaan seuraavasti:

Kunnan tytäryhteisön hallituksen tai sitä vastaavan toimielimen on annettava kunnanhallitukselle kuntakonsernin taloudellisen aseman arvioimiseen ja sen toiminnan tuloksen laskemiseen tarvittavat tiedot.

6.1 Konsernin toiminnan ohjaus

Kuntalain 14 §:n mukaan valtuuston tulee päättää kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden keskeisistä tavoitteista sekä konserniohjauksen periaatteista.

Sulkavan kunnan konserniohjeen 1.3 kohdan mukaan konsernijohto käy vuosittain tavoite- ja tulostarkastukset tytäryhteisön johdon kanssa. Voimavarojen ohjauksessa pääpaino on tuloksellisuudella.

Sulkavan kunnan konserniohjeen 1.4 kohdan mukaan kunnan ohjausvalta konserniin kuuluviin näiden pohjautuu seuraaville periaatteille:

- 1) Kunnanhallitus nimeää kunnan edustajat tytäryhteisöjen yhtiökokouksiin, tarvittaessa kunnan edustajille annetaan ohjeita kunnan kannan ottamiseksi tärkeimpiin asioihin.
- 2) Kunnanhallitus voi antaa yhtiö- ja vuosikokousedustajille ohjeita yhtiöiden hallitusten jäsenten ja tilintarkastajien valinnasta.

6.2 Konsernirakenne

SULKAVAN KUNTAKONSERNI 2017			

6.3 Keskeisimpien tytäryhteisöjen toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet 2017

Sulkavan kunta on yhtiöittänyt teknisen lautakunnan alle aiemmin kuuluneet tehtävät vuoden 2008 alusta lukien perustamalla näiden tehtävien hoitamista varten osakeyhtiön, Sulkavan Palvelut Oy:n (SPOY). Kunta omistaa yhtiön osakekannasta 100 %. Vuoden 2014 osalta kunnanhallitus päätti muuttaa Sulkavan Palvelut Oy:n toimintamallia aiempaa suppeammaksi. Taustalla tässä on kolmen kunnan yhteisten teknisen palveluyhtiön Järvi-Saimaan Palvelut Oy:n perustaminen. Sulkavan Palvelut Oy:n tehtäväalueina ovat vesi- ja viemärlaitostoiminta, sopimusvalvonta, kunnan kiinteistöjen oston ja myynnin käytännön tehtävien hoito, yhtiön omien kiinteistöjen sekä maaomaisuuden hoito ja ylläpito sekä Lohilahden lämmöntuotannon hoito.

Kuntalain 14 §:n mukaan valtuuston tulee päättää kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden keskeisistä tavoitteista sekä konserniohjauksen periaatteista.

Sulkavan kunnan konserniohjeen 1.3 kohdan mukaan konsernijohto käy vuosittain tavoite- ja tulosarviokeskustelut tytäryhteisön johdon kanssa. Voimavarojen ohjauksessa pääpaino on tuloksellisuudella.

Sulkavan kunnan konserniohjeen 1.4 kohdan mukaan kunnan ohjausvalta konserniin kuuluviin näiden pohjautuu seuraaville periaatteille:

1) Kunnanhallitus nimeää kunnan edustajat tytäryhteisöjen yhtiökokouksiin, tarvittaessa kunnan edustajille annetaan ohjeita kunnan kannan ottamiseksi tärkeimpiin asioihin.

2) Kunnanhallitus voi antaa yhtiö- ja vuosikokousedustajille ohjeita yhtiöiden hallitusten jäsenten ja tilintarkastajien valinnasta.

Sitova tavoite	Mittarit/arviointi	Toiminnallinen tavoite	Toteutunut 31.12.2017
Palvelutuotannossa onnistuminen	Sulkavan Palvelut oy toimii palvelujen tuottajana kunnalle/yhteisöille tehtyjen sopimusten mukaisesti.	Yhteistyöratkaisut tuottavat synergiaetuja ja kustannustehokkuutta. Kunnan ja SPOY:n hallitukset pitävät seuranta-palaverin 2 kertaa vuodessa.	ei toteutunut, kunnanjohtaja on toiminut myös Sulkavan Palvelut Oy:n toimitusjohtajana, joten toiminnasta on raportoitu suullisesti.
Vesi- ja viemärilaitos	Vesi- ja viemärilaitos toimii voimassa olevien lupaehtojen mukaisesti.	Vesi- ja viemäriverkostoa hoidetaan järjestelmällisesti	Lupaehtojen mukainen toiminta on onnistunut, vesi- ja viemäriverkkoa on hoidettu järjestelmällisesti, ongelmakohtiin on puututtu ja löydetty ratkaisut.

Yhtiössä ei ole ollut tilikaudella palkattua henkilöstöä.

Sulkavan Palvelut Oy	TP 2015	TP 2016	TP 2017
Liikevaihto	305.946,54	311.846,23	314.887,96
Liiketoiminnan muut tuotot	196.282,12	24.102,63	0
Materiaalit ja palvelut	-412.880,94	-280.760,93	-247.648,75
Henkilöstökulut	-1.603,58	-1.750,85	-1.244,17
Poistot ja arvonalentumiset	-121.113,59	-122.345,82	-122.805,98
Liiketoiminnan muut kulut	-24.354,21	-31.200,22	-28.719,72
Liiketappio	-57.723,66	-100.108,96	-85.530,66

7 TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMINEN

Kuntalain 113 § mukaan kunnan tilikausi on kalenterivuosi. Kunnanhallituksen on laadittava tilikaudelta tilinpäätös tilikautta seuraavan vuoden maaliskuun loppuun mennessä ja annettava se tilintarkastajien tarkastettavaksi sekä tilintarkastuksen jälkeen saatettava se valtuuston käsiteltäväksi kesäkuun loppuun mennessä.

Tilinpäätökseen kuuluvat tase, tuloslaskelma, rahoituslaskelma ja niiden liitteenä olevat tiedot sekä talousarvion toteutumisvertailu ja toimintakertomus.

Tilinpäätöksen allekirjoittavat kunnanhallituksen jäsenet sekä kunnanjohtaja tai pormestari.

8 TULOKSEN KÄSITTELY JA TALouden TASAPAINOTUS

Kuntalain 115 §:n mukaan toimintakertomuksessa on esitettävä selvitys valtuuston asettamien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta kunnassa ja kuntakonsernissa.

Jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää, toimintakertomuksessa on tehtävä selkoa talouden tasapainotuksen toteutumisesta tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman ja toimenpideohjelman riittävydestä talouden tasapainottamiseksi.

Kunnanhallituksen on toimintakertomuksessa tehtävä esitys tilikauden tuloksen käsittelystä.

Hyväksyttäväksi esitetyssä tilinpäätöksessä tilikausi on 2.046.414,87 euroa ylijäämäinen.

Kunnanhallitus esittää valtuustolle, että valtuusto päättää, että tilikauden 2017 ylijäämä 2.046.414,87 kirjataan oman pääoman yli-/alijäämätilille.

II TOTEUTUMISVERTAILU

1 TOIMINNALLISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Luvussa kuvataan ja arvioidaan talousarviossa asetettujen tavoitteiden toteutusta käyttötalouden, tuloslaskelman, investointien ja rahoituksen osalta, sekä tarkastellaan valtuuston asettamien sitovuus-
tasojen ylityksiä.

2 KÄYTTÖTALouden TOTEUTUMINEN

KESKUSHALLINTO

VALTUUSTO JA KUNNANHALLITUS

Valtuusto

Valtuuston tulosalueeseen kuuluvat seuraavat tulosityksiköt

- vaalit
- valtuusto

		Tp 2016	Talousarvio	Ta-muutos	Ta yht.	Toteutunut	Poikkeama
100	VALTUUSTO						
*	Menot yht.	-44 796,67	-76 925	0,00	-76 925,00	-56 292,68	-20 632,32
	Netto ennen poistoja	-44 796,67	-76 925	0,00	-76 925,00	-56 292,68	-20 632,32
	Netto	-44 796,67	-76 925	0,00	-76 925,00	-56 292,68	-20 632,32
	Valtuustotoimen suurin alitus menoissa oli koulutus- ja kulttuuripalveluissa -13 472,51e						

VAALIT

Toiminta-ajatus

Kunnan keskusvaalilautakunta on lakisääteinen kunnallinen lautakunta, joka toimii sekä kunnallisvaaleissa että valtiollisissa vaaleissa. Keskusvaalilautakunnan toimintaa ohjaavat vaali- ja puoluelainsäädäntö.

VALTUUSTO

Valtuuston tuloyksikön alle kuuluvat seuraavat kustannuspaikat:

- valtuustotoimi
- tarkastustoimi

Toiminta-ajatus

Kunnanvaltuusto toimii kunnan ylimpänä päätöksentekuelimenä, päättää toiminnansuuntalinjoista sekä kuntalaisille järjestettävien palveluiden määrästä ja laadusta. Valtuusto hyväksyy talousarviossa ja -suunnitelmassa toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet kunnan toimialoille sekä päättää toiminnan rahoituksesta. Kunnanhallitus vastaa kunnanvaltuuston päätösten valmistelusta ja täytäntöönpanosta. Kunnanvaltuuston valitsevat lautakunnat järjestävät palvelut valtuuston asettamien tavoitteiden mukaisesti.

Sitova tavoite	Mittarit /arviointi	Toiminnallinen tavoite	Toteutunut 31.12.2017
Yhteinen tahtotila	Jatkuvuus Ennakoitavuus	Yhteiset sopimukset ja sovittuihin linjauksiin sitoutuminen	Toteutunut
Kestävä kuntatalous	Tilinpäätös ja talouden seuranta	Tulot ja menot ovat tasapainossa	Toteutunut
Yrittäjämyönteinen ja elävä elinkeinoelämä	Vapaiden tonttien ja rakennuspaikkojen määrä Nuorten, uusien yrittäjien määrä, yrittäjäpalaute	Toimintaedellytysten luominen yrittäjille Kannustaminen yrittäjyyteen	Kunta kannustaa yrittäjyyteen mm. erilaisten avustusten avulla sekä uusille että vanhemmille yrittäjille (esim. nuorten yrittäjien muis-taminen, avustuksia koulutukseen ja messuille sekä erilaisten hankkeiden kautta jne.)

Hyvät palvelut, peruspalvelujen saavuus	Palveluverkkosuunnitelma	Keskeisten lähipalvelujen priorisointi (sivistys- ja sotepalvelut)	Kunnassa toimii hyvät varhaiskasvatus- ja perusopetuspalvelut (keskuskoulu ja Lohilahden koulu). Lukio-opetus pyritään turvaamaan tulevaisuudessakin. Sote-palvelut ostetaan 1.1.2017 alkaen Atendo Oy:ltä.
---	--------------------------	--	---

TARKASTUSTOIMI

Toiminta-ajatus

Valtuusto asettaa tarkastuslautakunnan toimikaudekseen talouden ja hallinnon tarkastusta vasten. Lautakunta valmistelee valtuuston päätettäväksi talouden ja hallinnon tarkastusta koskevat asiat sekä arvioi valtuuston asettamien tavoitteiden toteutumista. Lisäksi lautakunta valvoo lakisääteisen tilintarkastuksen sopimuksenmukaista toteutumista.

Ulkoinen tilintarkastaja tarkastaa kuntalain nojalla:

- onko kunnan hallintoa hoidettu lain ja valtuuston asettamien päätösten mukaisesti
- onko kunnan tilinpäätös ja siihen kuuluva konsernitalinpäätös laadittu tilinpäätöksen laatimisesta koskevien säännösten ja määräysten mukaisesti ja antavatko ne oikeat ja riittävät tiedot tilikauden toiminnasta, taloudesta, taloudellisesta kehityksestä ja taloudellisista vastuista
- ovatko valtionosuuksien perusteista ja käytöstä annetut tiedot oikeita
- onko kunnan sisäinen valvonta ja konsernivalvonta järjestetty asianmukaisesti.

110 KUNNANHALLITUS

Kunnanhallituksen tulosalueelle sisältyy seuraavat tulosityksiköt:

- Vapaa-aika, kulttuuri ja liikunta (siirtyy 1.1.2017 sivistyspalveluista)
- Asuntotoimi (siirtyy 1.1.2017 rakennus- ja ympäristötoimesta)
- Kunnanhallitus (31.12.2016 asti nimellä toimintamäärärahat)
- Työllistäminen (uusi tulosityksikkö 1.1.2017)
- Elinkeinotoimi
- Maaseututoimi
- Joukkoliikenne
- Järvi-Saimaan Palvelut Oy
- Tietohallinto
- Työllisyysshanke (1.9.2016-31.8.2018)

		Tp 2016	Talousarvio	Ta-muutos	Ta yht.	Toteutunut	Poikkeama
110	KUNNANHALLITUS						
*	Tulot yht.	1 038 411,98	1 173 363	41 000,00	1 214 363,00	1 206 663,36	7 699,64
*	Menot yht.	-1 387 797,56	-2 339 361	-45 684,50	-2 385 045,50	-2 449 025,79	63 980,29
	Netto ennen poistoja	-349 385,58	-1 165 998	-4 684,50	-2 385 045,50	-1 242 362,43	71 679,93
*	Poistot yht.	-205 363,28	-267 466	0,00	-267 466,00	-266 254,92	-1 211,08
	Netto	-554 748,86	-1 433 464	-4 684,50	-1 438 148,50	-1 508 617,35	70 468,85
	Tulojen suurimmat ylitykset: yhteistoim.korv. 18 685e, valtion avustukset 33 700e, asuntojen vuokrat 114 300e., Tulojen suurimmat alitukset: työllistämistuki 13 700e, muiden rakennusten vuokrat 15 300e.						
	Menojen suurimmat ylitykset: asiak.palv.ostot JSPOYL:tä 15 900e, muut palvelut 44 000e.						

Vapaa-aika, kulttuuri ja liikunta

Vapaa-aika, kulttuuri ja liikunta –tulosityksikkö on siirretty vuoden 2017 talousarviossa sivistystoimesta kunnanhallituksen alaiseksi toiminnaksi.

Kulttuuri

Kulttuuritoimen palveluja järjestetään ja tuotetaan kuntalaisille kunnan omana ja/tai ostopalvelu toimintana. Toiminnan toteuttamisessa ovat kansalaisopiston lisäksi mukana myös kunnan kanssa yhteistyössä seurakunta sekä paikkakunnan muut kulttuuri- ja kansalaisjärjestöt.

Musiikkiopisto

Musiikkiopiston palvelut ovat saatavilla Savonlinnan musiikkiopistossa ja sivutoimipisteessä Sulkavalla. Oppilaspaikkoja musiikkiopistossa on tällä hetkellä 24,8. Sopimus on tehty 27.2.2004.

Vapaa-ajanpalveluiden tavoitteet ja mittarit vuodelle 2017 ovat seuraavat:

Sitova tavoite	Mittarit/arviointi	Toiminnallinen tavoite 2017	Toteuma 2017
Kuntalaisaktiivisuus	Tapahtuma/tilaisuudet Osallistujat/henkilöt	Pyritään kasvattamaan eri toimijoiden kanssa yhteisesti järjestettäviä tilaisuuksia/tapahtumia Aktivointia lisätään omalla toiminnalla	Tuettu yhdistysten ja kuntalaisten järjestämiä tapahtumia taloudellisesti, sekä auttamalla ilmoittelussa ja lupahakemuksissa.
Hyvät palvelut	Ostopalvelut 1toimija Hyvä kuntalaispalaute	Ennallaan	Liikuntapuolen ostopalveluilla toteutettu mm. lasten uimakoulut, yleisurheilukilpailut ja hiihtokoulut.
Sidosryhmäyhteistyö	Tapahtumat/ toteutumat	Kolmannen sektorin roolin kasvattaminen	Kolmannen sektorin toimijat toteuttaneet tapahtumia Sulkavalla.
Toimintaedellytykset	Tilat/alueet/talous	Turvataan jatkuvuus	Toteutunut
Henkilöstö	Koulutus/osaaminen/rekrytointi	Turvataan jatkuvuus ja otetaan huomioon henkilöstön jaksaminen työssään	Vapaa-ajanohjaajan tehtävät hoidetaan elinvoimakoordinaattorin puolella työajalla vuoden 2018 loppuun saakka.

Liikunta / koordinointi

Toiminnallisia liikuntapalveluja kuntalaisille järjestetään mm. ostopalveluna. Liikuntapalveluja ovat kilpailutoiminta eri lajeissa vuodenaikojen mukaan paikallisesti, seudullisesti ja alueellisesti. Liikunta-

palveluja järjestävät myös paikkakunnan liikuntajärjestöt omana toimintana tai yhteistyössä seudullisten toimijoiden kanssa. Omana palveluna järjestetään esim. uimahallimatkoja kuntalaisille.

Kiinteistöt

Vapaa-aikatoimen toimintatilat ja paikat ovat nuorisotila Etelärintillä ja vanhalla kunnanvirastolla, kotiseutumuseo sijaitsee Pajasalmessa. Vanhalla kunnanvirastolla on osa museoesineistöä. Sisä- ja ulkoliikuntapaikkojen, alueiden ja retkeilyreittien kunnossapidosta vastaa Järvi- Saimaan Palvelut Oy.

Mittarit / Arviointi

Toteutuvia vapaa-ajanpalveluja seurataan ja arvioidaan vuosittain talousarvion, tapahtumien määrän ja laadun sekä asiakaspalautekyselyn että itse arvioinnin avulla. Toiminnalliset palvelut pysytetään mahdollisuuksien mukaan vähintään nykyisellä tasolla talousarviovuonna 2017.

Liikuntatoimen tavoitteet ja mittarit vuodelle 2017 ovat seuraavat:

Sitova tavoite	Mittarit/arviointi	Toiminnallinen tavoite 2017	Toteuma 2017
Kuntalaisten aktiivointi Sisä- ja ulkoliikuntapaikat turvalliset käyttäjä	Käyttöaste/Ei onnettomuuksia	Turvallisuusasiakirjan päivitys ja huoltokirja käytössä/ liikuntapaikat käyttökunnossa	Liikuntahallin pelastussuunnitelma päivitetty. Liikuntapaikat käyttökunnossa.

Asuntotoimi

Asunto-osakeyhtiöt -tulosyksikkö on siirretty vuoden 2017 talousarviossa kunnanhallituksen alle rakennus- ja ympäristötoimen tulosalueelta. Tulosyksikössä on seuraavat kustannuspaikat

- Asuntopalvelut (sis. Aravatalot, Leppäkuja, Opettajien asuintalo)
- Asunto-osakeyhtiöt (kunnan omistamat yksittäiset asunto-osakkeet)
- Konserniin kuuluvat asunto-osakeyhtiöt (sis. Asunto Oy Sulkavan Melatie, Asunto Oy Salmenkangas, Asunto Oy Sulkavan Lohilahti)

Lisäksi kuntakonserniin kuuluu Sulkavan Vuokratalot Oy, joka yhdistetään kunnan tilinpäätökseen.

Asuntotoimen yleistavoitteena on toimia kunnan asuntoviranomaisena ja vastata kunnan asuntojen vuokrauksesta.

Sitova tavoite	Mittarit/arviointi	Toiminnallinen tavoite	Toteuma 2017
Asuntojen tarjonta	Käyttöaste		noin 15 tyhjää asuntoa 122:sta
Kiinteistömassa	Korjausvelan ja vuokratalojen elinkaaren hallinta	Laaditaan kunnan kiinteistömassan ja kiinteistöosakkeiden omistamisen ja ylläpidon suunnitelma.	Selvitetään osana elinvoimastrategiaa, joka on tilattu Järvi-Saimaan Palvelut Oy:ltä. Kiinteistöstrategia käsitelty
	Yksittäisistä vuokra-		

asunnoista luopumi- nen.	valtuustossa kuussa 2018	helmi-
--------------------------------	-----------------------------	--------

Kunnanhallitus

Kunnanhallituksen tulosityksikkö pitää sisällä seuraavat kustannuspaikat:

- Kunnanhallitus ja kunnanjohtaja
- Suomen Kuntaliiton ym. osuudet
- Juhlat ja merkkipäivät

Toiminta-ajatus

Kunnanhallitus vastaa kunnan hallinnosta ja taloudenhoidosta sekä valtuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta. Kunnanhallitus valvoo kunnan etua, ja jollei johtosäännössä toisin määrätä, edustaa kuntaa ja käyttää sen puhevaltaa.

Sitova tavoite	Mittarit /arviointi	Toiminnallinen tavoite	Toteutunut 31.12.2017
Kestävä kuntatalous	Tilinpäätös ja talouden seuranta	Tulot ja menot ovat tasapainossa	toteutunut
Yrittäjämysteinen ja elävä elinkeinoelämä	Vapaiden tonttien ja rakennuspaikkojen määrä	Toimintaedellytysten luominen yrittäjille	toteutunut.
Hyvät palvelut, peruspalvelujen saatavuus	Palvelujen kustannus €/asukas, sopimushallinta	Omistajaohjaus yhtymissä	Kunta on mukana seuraavissa kuntayhtymissä: Itä-Savon sairaanhoitopiiri, Etelä-Savon maakuntaliitto, Itä-Suomen Päihdehuollon ky, Vaalijalan ky, Itä-Savon koulutusky. Kunnan edustajat käyvät aktiivisesti ko. yhtymien kokouksissa ja pyrkivät vaikuttamaan niiden toimintaa ja palvelujen kustannuksia koskevaan päätöksentekoon.

Työllistäminen

Työllistämisen tulosityksikön alle on koottu kunnan työllisyydenhoitoon vuosittain käyttämät taloudelliset resurssit. Työllistämisen alaiset kustannuspaikat:

- Työllistäminen (palkkatukirahat)
- Työllistämisen tukeminen (yhdistykset yms.)
- Nuorten työllistäminen (kesätyöllistäminen)
- Työmarkkinatuen rahoitusosuus

Toiminnan painopistealueet

Painopiste-alueena on erilaisissa työelämän siirtymävaiheissa olevat kuntalaiset

Sitova tavoite	Mittarit/arviointi	Toiminnallinen tavoite	Toteutuma
Työllisyydenhoidon aktiivinen kehittäminen	Toiminnan piirissä oleva kuntalaisten määrä	Työtoiminnan ja työllisyystöiden järjestäminen kunnassa	Kunnan palvelut omatoimintana 1.1.2018 alkaen
Työttömyysprosentti	työttömyysprosentti	työttömyysprosentin pienentäminen	Työttömyysprosentti oli 15,3 joulukuun lopussa 2017 ja työttömänä oli 165 ihmistä. Vuoden 2016 työttömyysprosentti oli 15,8 ja työttömänä oli 175 ihmistä.

ELINKEINOTOIMI

Elinkeinotoimi sisältää seuraavat kustannuspaikat:

- Hallinto / matkailu ja markkinointi
- Elinkeinojen kehittämishankkeet
- Teholan toimitila

Toiminta-ajatus

Elinkeinotoimen tehtävä on toteuttaa kunta- ja elinkeinostrategioissa määrättyjä kehittämistehtäviä. Elinkeinostrategia on kunnan osastrategia, joka määrittelee toimintalinjan elinkeinojen kehittämisessä. Elinkeinotoimessa työskentelee toimistosihteri (50 % työaika). Lisäksi on täytetty vuoden helmikuussa 2017 aikana elinkeinotoimen ja vapaa-aikatoimen yhteinen elinvoimakoordinaattorin virka, jonka työpanos jakautuu vapaa-aikasihteriin ja elinkeinotoimen kehittämisen työtehtävien kesken.

Toiminnan painopisteet

a) Yritystoiminnan tukeminen

Elinkeinotoimi edesauttaa alkavien ja nuorten yritysten neuvontapalvelujen tuottamisen Uusyrityskeskus Wäläkyn avulla. Rajupusu Leader ry koordinoi seudullista yrityspalveluyhteistoimintaa, joka on osa valtakunnallista seudullisten yrityspalveluiden järjestämistä sekä valtakunnallista YritysSuomi-kokonaisuutta. Elinkeinotoimi tukee matkahuoltopalveluiden järjestämistä kirkonkylässä ja Lohilahdella.

Elinkeinotoimi tukee yrittäjää korvaamalla osan yrittäjän koulutusten tai messuosallistumisten kuluista. Elinkeinotoimi järjestää yhteistapahtumia mm. yrittäjien aamukahveja ja matkailutapaamisia ja kesäasukastapahtuman. Elinkeinotoimi myöntää kyläyhdistyksille ja yrittäjille kunnanhallituksen päättämät avustukset.

b) Matkailu

Matkailuinfon palvelut ostetaan paikalliselta yksityiseltä palveluntuottajalta. Kunta on Savonlinnan Matkailu Oy:n osakkeenomistaja.

c) Kuntamarkkinointi

Kuntamarkkinointiin kuuluu

- 1) vuosittaiset perusilmoitukset, jotka tapahtuvat harkiten ja pääasiassa matkailualan julkaisuis-
sa
- 2) yhteismarkkinointi paikkakunnan tapahtumien, yritysten ja muiden toimijoiden kanssa, mm.
Sulkavan Suursoudut
- 3) messuosallistumiset
- 4) markkinointi- ja karttamateriaalit
- 5) kuntamarkkinointituotteet: messuilla jaettava materiaali, yhdessä muiden toimijoiden kanssa
- 6) satunnaiset muut markkinointikampanjat

d) Hankkeet

Elinkeinotoimi vastaa osaltaan kunnan koko- tai osarahoitteisista hankkeista. Osarahoitettuja hankkeita ovat:

- Alkavan ja nuoren yrittäjän ja yritysten toimintaverkosto -hanke (Wäläkyn neuvontatoiminta)
- Saimaa Geopark –hanke
- Vetovoimaa maaseudulle yhteistoiminnalla ja verkostoitumalla 2016-19 -hanke
- Itä-Savon kalatalousryhmän kehittämisohjelma 2014-2020

Sitova tavoite	Mittarit/arviointi	Toiminnallinen tavoite	Toteuma 31.12.2017
Yrittäjien ja yrittäjäksi aikovien toimintaedellytysten luominen ja kehittäminen	Läheinen yhteistyö yrittäjäyhdistyksen ja muiden sulkavalaisten toimijoiden kanssa Yhteismarkkinointi-aktiviteettien kehittäminen yhdessä paikallisten yritysten kanssa	Yrittäjätapaamisten järjestäminen vähintään 2 kertaa vuodessa Sulkava.fi ja Facebook-sivustojen kehittäminen yhteismarkkinointiystävällisemmiksi	Järj. yrittäjien aamukahvit helmikuussa ja lokakuussa, Rajupusu Leaderin infoil-tamat maaliskuussa, elinkeinoseminaari huhtikuussa, ja joulupuurotilaisuus rahoitusasioissa joulukuussa. Sivustoja päivitetty ahkerasti. Oravareitin laajennus, sen markkinointimateriaalin ja www.sivujen uusiminen hoidettu yhdessä reitin yrittäjien kanssa. Facebookin sivutykkääjien määrä noussut 10 %.
Kunta- ja matkailumarkkinoinnin koordinoiminen ja kehittäminen	Kustannustehokkaat ja keskitetyt markkinointitoimenpiteet	Matkailutiedon aktiivinen jakaminen matkailu- ja muille yrittäjille Sulkavalla	Annettu työaikaa Sulkavan Matkailu ry:n sihteerin toimintaan VisitSaimaa-hankkeen aloitus, jonka kautta lisätty sulkavalaisten matkailu- ja

	Sulkava-matkailutiedon aktiivinen jakaminen Sulkavan lähikuntiin	palvelualan yrittäjien verkostoitumista. Matkailuesitteitä jaossa eri infopisteissä Sulkavalla ja lähikunnissa Osallistuttu OmaMökki – messuille yhdessä naapurikuntien kanssa ja kotimaan matkamessuille Savonlinnan seudun kanssa sekä Sulkavan kevätmarkkinoille Työstetty Saimaa Geoparkia (mm. Geopark-info marraskuussa) ja Unesco hakuun osallistuttu
Kuntamarkkinointimateriaalien päivittäminen ja ylläpitäminen	Matkailumateriaalien säännöllinen päivittäminen	-toteutettu Sulkava/soutu 2017 esite - tapahtumaflyer keväälle, sekä yhdessä Matkailu ry:n kanssa tehty viikko-ohjelma - uudistettua Oravareittiä koskeva flyer tehty suomen, englannin ja saksankielisinä. Uusi melontakartta myös tehty. Omat sivut Savonlinnan seudun matkailun esitteessä ja Matkailu Kotimaassa 3/2017 numerossa. Toteutettu järvisaimaa.fi tonttimarkkinointisivusto yhdessä naapurikuntien kanssa.

MAASEUTUTOIMI

Toiminta-ajatus

Maaseututoimien tehtävänä on Euroopan Unionin yhteisen ja kansallisen maaseutuhallinnon toteuttaminen. Maaseutuhallinnon yhteistoimintasopimuksen mukaisesti v. 2013 alusta Rantasalmen kunta vastaa maaseututoimen hallinnosta ja tehtävistä Rantasalmen, Juvan, Joroisten ja Sulkavan alueilla. Sulkavan toimipisteessä työskentelevät maaseutupäällikkö, 1 pv/viikko sekä toimistos sihteeri (50 % työaika).

- [illegible]

[illegible]

HALLINTOPALVELUT

Hallintopalvelut / talouspalvelut -tulosyksikköön kuuluvat seuraavat kustannuspaikat:

- hallintopalvelut
- talouspalvelut
- yhteispalvelupiste
- Enonkosken palkanlaskenta (sopimus päättynyt vuoden 2017 loppuun)

Toiminta-ajatus:

Hallintopalvelut vastaa valmistelu- ja täytäntöönpanotehtävistä, vaaleista, henkilöstöhallinnosta, asuntoasioista, arkistotoimesta ja keskushallinnon toimistotehtävistä.

TALOUSPALVELUT

Toiminta-ajatus

Taloustoimen toiminta-ajatuksena on tukea kunnan johtamista, päätöksentekijöitä ja palveluntuottajia huolehtimalla talouspalveluista, rahoituksesta, taloussuunnittelusta sekä talous- ja hankintapalveluista.

YHTEISPALVELUPISTE

Toiminta-ajatus

Yhteispalvelu on tapa tarjota julkishallinnon ja muita palveluja keskitetysti yhdestä palvelupisteestä. Kunnan ja valtion palveluntuottajien yhteistyöllä voidaan turvata monipuoliset ja laadukkaat palvelut ja varmistaa niiden riittävä saatavuus niin haja-asutusalueilla kuin taajamissa. Sulkavan yhteispalvelupisteessä toimivat Kela, Poliisi, Verohallinto, TE-toimisto ja Maistraatti.

Hallintopalveluiden, talouspalveluiden ja yhteispalvelupisteen tavoitteet ja mittarit vuodelle 2017 olivat seuraavat:

Sitova tavoite	Mittarit/arviointi	Toiminnallinen tavoite	Toteutunut 31.12.2017
Yhteinen tahtotila, kuntalaisaktiivisuuden edistäminen	Hallintopalvelutehtävien hoitaminen oikein ja ajallaan	Valmistelu- ja täytäntöönpanotehtävät sekä vaalit hoidettu moitteettomasti	Hallintopalvelutehtävät on hoidettu oikein ja ajallaan. Valmistelu- ja täytäntöönpanotehtävät sekä vaalit on hoidettu moitteettomasti ja ajallaan.
Kestävä kuntatalous	Talousarvion oikeellisuus	Talousarvio on laadittu ilman perustelemattomia yli- tai alibudjetoitteja	Talousarvio on toteutunut tavoitteen mukaisesti.
Hyvät palvelut, peruspalvelujen saatavuus	Yhteispalvelupisteen käyttäjämäärä	Asiakasmäärän pitäminen nykyisellä tasolla	Toteutunut

TYÖSUOJELU

Toiminta-ajatus

Työsuojelu vastaa kunnan henkilöstön työsuojelusta, työkykyä ylläpitävästä toiminnasta ja henkilöstölle ostopalveluna ostetusta työterveyshuollon järjestämisestä mm. työturvallisuuslain, työturvallisuusasetuksen ja työsuojelun valvontalain mukaisesti. Tavoitteena on luoda henkilöstön työskentelyyn riittävän hyvä turvallinen ja terveellinen toimintaympäristö.

TYKYTOIMINTA

Toiminta-ajatus

Työkykyä ylläpitävän toiminnan tavoitteena on aktivoida henkilöstöä omatoimiseen työkyvystään huolehtimiseen, vaikuttaa työtapaturmien ja sairauspoissaolosten mahdollisimman alhaalla pysymiseen ja estää liian varhaista työkyvyn alenemaa. Työnantaja tarjoaa mahdollisuuksia kuntosalitoimintaan yms. ryhmäliikuntamuotojen ylläpitämiseen.

TYÖTERVEYSHUOLTO

Toiminta-ajatus

Työterveyshuollon palvelut järjestetään kunnan henkilöstölle ostopalveluna Terveystalolta. Yleistavoitteena on palvelun toimivuus ja saatavuus lähipalveluna paikkakunnalla. Henkilöstön määräaikaikaiset tarkastukset yms. työterveyshuollon palvelut jatkuvat toiminnallisten tavoitteiden osalta ennallaan. Palvelut ovat tarvittaessa käytettävissä.

Sitova tavoite	Mittarit/arviointi	Toiminnallinen tavoite 2017	Toteutuminen
Sairauspoissaolot	Sairaspäivät/vrk	Sairauspoissaolopäivien määrän vähentäminen tai vähintään pitäminen nykytasolla	Osittain
Työtapaturmat	Lukumäärä	Alhaiset työtapaturmat	Osittain
Tykytoiminta	Osallistujamäärä	Pysytetään ennallaan	Toteutui
Työterveyshuolto	Palvelun laatu ja määrä	Laadullisesti hyvä palvelu Palvelun tarpeen alentaminen ennaltaehkäisevällä toiminnalla	Toteutunut
Henkilöstö	Koulutus/osaaminen	Pysytetään ennallaan	Toteutui

1.1 PERUSPALVELUT

Sulkavan kunnan peruspalveluiden toimiala vastaa sivistystoimeen kuuluvista varhaiskasvatus-, opetus-, koulutus-, kirjasto-, vapaa sivistystyö-, nuoriso-, liikunta-, museo-, kotiseutuarkisto- ja kulttuuri- palveluiden järjestämisestä sekä sosiaalitoimeen kuuluvista sosiaalihuollon, perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon palveluiden järjestämisestä.

Peruspalveluiden tehtävä kunnassa on kuntalaisten terveyden ja hyvinvoinnin lisääminen turvaamalla palveluilla mahdollisimman hyvät elämän edellytykset kaikille asukkaille. Peruspalvelulautakunta vastaa sosiaali-, terveys- ja sivistystoimen alaisista tehtävistä ja palveluiden tuottamisesta kunnallisesti tai yhteistoiminnallisesti. Sulkavan kunnan hallintosäännön mukaisesti peruspalvelut jakaantuvat sosiaali- ja terveystoimen sekä sivistystoimen toimialoihin.

Sivistystoimi

Sulkavan sivistystoimen tehtävänä on vastata varhaiskasvatus-, perus- ja lukiokoulutuksen, kirjasto-, vapaan sivistystyön ja nuorisopalvelujen järjestämisestä. Sivistystoimi vastaa varsinaisen koulutuksen lisäksi oppilaiden tarvitsemista lakisääteisistä tukipalveluista, joita ovat mm. oppilashuoltotyö, koulunkäyntiavustajapalvelut, koulukuljetukset ja kuraattoripalvelut. Oppilasruokailu ja kiinteistöjen hoito ostetaan Järvi-Saimaan Palvelut Oy:ltä. Sivistyspalvelujen tavoitteena on mahdollistaa ja edistää sivistystä, lasten ja nuorten kasvua, elinikäistä oppimista sekä omaehtoista hyvinvointia.

Sivistystoimen tulosalueeseen kuuluvat seuraavat tulosyksiköt:

- peruspalvelutoimisto
- varhaiskasvatus
- peruskoulut
- lukio
- kansalaisopisto
- kirjastotoimi
- nuorisotoimi

200 SIVISTYSTOIMI TULOSALUEEN TULOSLASKELMA

Selite	TP 2015	TA 2016	TA 2017	Toteutunut	Poikkeama
TULOT YHTEENSÄ	906 431	857 628	786 874	814 511	27 637
MENOT YHTEENSÄ	-5 521 750	-5 619 913	-5 212 799	-4 852 084	-360 715
NETTO ENNEN POISTOJA	-4 615 319	-4 762 285	-4 425 925	-4 037 574	-388 351
POISTOT	-133 593	-133 227	-90 006	-86 088	-3 918
TALOUSARVIO NETTO	-4 748 912	-4 895 512	-4 515 931	-4 123 661	-392 270

Toiminta-ajatus vastuualueittain

Peruskoulun yleistavoitteena on tarjota korkealuokkaista peruspalvelua kasvatuksen, oppimisen ja opetuksen alalla.

Lukiokoulutuksen yleistavoitteena on palvella nuorisoa tarjoamalla monipuolista yleissivistävää opetusta sekä antaa hyvät lähtökohdat jatko-opiskelulle.

Varhaiskasvatus on yhteiskunnan järjestämää tai valvomaan alle oppivelvollisuusikäisten lasten hoidon, kasvatuksen ja opetuksen kokonaisuutta. Esiopetus osana varhaiskasvatusta on kuusivuotiaalle vuotta ennen oppivelvollisuuden alkamista tarjottavaa suunnitelmallista kasvatus- ja opetustyötä.

Kansalaisopisto tarjoaa laadukasta vapaan sivistystyön koulutusta.

Kirjastopalvelujen tehtävänä on edistää kuntalaisten yhtäläisiä mahdollisuuksia sivistykseen, kirjallisuuden ja taiteen harrastukseen, jatkuvaan tietojen, taitojen ja kansalaisvalmiuksien kehittämiseen.

Nuorisopalvelujen tehtävänä on lasten ja nuorten kasvun tukeminen ja kansalaisvalmiuksien ja sosiaalisten taitojen vahvistaminen.

Tilivelvolliset viranhaltijat

Sivistysjohtaja

Yhtenäiskoulun ja lukion rehtori

Yhtenäiskoulun apulaisrehtori

Yhtenäiskoulun Lohilahden yksikön johtaja

Kansalaisopiston rehtori

Päiväkodin johtaja

Kirjastonjohtaja

Nuoriso-ohjaaja

Peruspalvelutoimisto

Varhaiskasvatus

Toiminta-ajatus

Varhaiskasvatuspalvelut on keskeinen toimintakokonaisuus lapsiperheiden palvelu- ja tukijärjestelmässä. Lasten päivähoito on varhaiskasvatustilaksi ja päivähoitoasetukseen perustuva subjektiivinen oikeus.

Sulkavan kunnan varhaiskasvatuspalvelut:

Päivähoito

Sulkavan kunnassa järjestetään sekä päivähoitoa että vuorohoitoa tarpeen mukaan joko kokopäiväisesti tai osapäiväisesti, kokoviikkoisesti tai osaviikkoisesti. Varhaiskasvatuksen tehtävä on edistää lasten kokonaisvaltaista kasvua, kehitystä ja oppimista yhteistyössä huoltajien kanssa. Toiminta on tietoinen ja tavoitteellinen opetuksen, kasvatuksen ja hoidon kokonaisuus, josta vastaa kasvatustalon koulutuksen saanut henkilöstö. Toiminta varhaiskasvatuksessa perustuu Sulkavan kunnan varhaiskasvatussuunnitelmaan, joka uudistetaan vuonna 2017.

Päiväkoti Touhula

Päiväkoti Touhulassa toimii kolme lapsiryhmää. Pippureiden ryhmässä on 5-6-vuotiaita lapsia ja Paprikoiden ryhmässä 3-4-vuotiaita lapsia. Ryhmissä on 21-24 lasta. Paprikoiden ryhmässä tarjotaan vanhempien työn tai opiskelun vuoksi iltaisin, öisin tai viikonloppuisin vuorohoitoa sitä tarvitseville lapsille. Työntekijöitä ryhmissä on yksi lastentarhanopettaja ja kaksi lasten-/päivä-/lähihoitajaa. Nallukan ryhmässä on alle 3-vuotiaita lapsia enintään 12 ja työntekijöinä lastentarhanopettaja ja kaksi lasten-/päivä-/lähihoitajaa. Paprikoissa ja Nallukassa on myös ryhmäavustajat.

Perhepäivähoito

Lohilahdella toimii Ryhmäperhepäiväkoti Leppis ja kirkonkylällä ryhmäperhepäiväkoti Nuppu. Molemmissa työskentelee kaksi ryhmäperhepäivähoitajaa. Kotona työskenteleviä perhepäivähoitajia pal-
kataan tarpeen mukaan, vuonna 2017 yksi hoitaja.

Lapsen kehityksen ja oppimisen tuki

Kehityksen ja oppimisen tuki on osa laadukasta varhaiskasvatuksen toimintaa ja kuuluu kaikille lapsil-
le. Varhaiskasvatuksella on erityinen merkitys tuen tarpeen varhaisessa tunnistamisessa ja tuen to-
teuttamisessa. Riittävän aikaisella ja oikein kohdennetulla tuella voidaan edistää lapsen kehitystä, op-
pimista ja hyvinvointia. Samalla voidaan ehkäistä lapsen ongelmien syntymistä, kasvamista ja moni-
muotoistumista. Lapsi voi tarvita erityistä tukea kasvuunsa monenlaisista eri syistä: Viivästynyt pu-
heen- ja/tai kielen kehitys, kehityksen viivästymien, tunne-elämään ja/tai käyttäytymiseen liittyvät
vaikeudet, neurologisen kehityksen erityisvaikeudet, pitkäaikaissairaudet tai erityinen kasvatuksen
tarve.

Varhaiskasvatuksen henkilöstöön kuuluu erityislastentarhanopettaja, joka vastaa koko varhaiskasva-
tuksen tuesta yhteistyössä muun henkilöstön kanssa.

Esiopetus

Toiminta-ajatus

Oppivelvollisuuden alkamista edeltävänä vuotena lapsen on osallistuttava vuoden kestävään esiope-
tukseen tai muuhun esiopetuksen tavoitteet saavuttavaan toimintaan.

Esiopetus on silta varhaiskasvatuksesta perusopetukseen. Perusopetuslain mukaista esiopetusta jär-
jestetään peruspalvelulautakunnan alaisuudessa sekä Päiväkoti Touhulassa että Yhtenäiskoulun

Lohilahden yksikössä yhdysluokassa. Esiopetusta annetaan vähintään 700 h/lukuvuosi. Esiopetuksen
toiminta-aika vahvistetaan vuosittain ja siinä noudatetaan koulujen toiminta-aikoja.

Henkilökuntaa kirkonkylän esiopetuksessa on lastentarhanopettaja ja kaksi päivähoitajaa sekä haja-
asutusalueella luokanopettaja.

Esiopetuksen tavoitteena on myönteisen minäkuvan rakentaminen, oppimaan oppiminen, sosiaalis-
ten- ja vuorovaikutustaitojen kehittyminen. Toiminta esiopetuksessa perustuu Sulkavan kunnan esi-
opetussuunnitelmaan. Uusin päivitetty versio otettu käyttöön 1.8.2016.

Palvelujen arviointi

Varhaiskasvatuksen laatua kehitetään koko ajan ja sitä arvioidaan säännöllisesti. Asiakastyytyväisyys-
kyselyjä tehdään joka viides vuosi. Asiakaspalautteista keskustellaan ja siihen vastataan. Kaikissa hoi-
tomuodoissa työntekijöiden ja vanhempien välitön keskustelu antaa hyvän pohjan yhteistyölle.

Jokaiselle lapselle laaditaan myös lapsen varhaiskasvatussuunnitelma yhteistyössä vanhempien kans-
sa toimintakauden alkaessa ja suunnitelman toteutumista arvioidaan keväällä käytävän keskustelun
yhteydessä.

Muut varhaiskasvatuspalvelut

Sulkavan kunnassa maksetaan harkinnanvaraista lasten kotihoidontuen kuntalisä. Tukea maksetaan
sulkavalaisille kotona lastaan/lapsiaan hoitavalle huoltajalle vanhempainrahakauden päätyttyä.

Parkkihoitoa on tarjottu perheille silloin, kun kotona lapsiaan hoitavat vanhemmat tarvitsevat lapsil-
leen asiainnoin vuoksi tilapäistä lastenhoitoa. Parkkihoitoa voidaan järjestää silloin kun päivähoidossa
on tilapäisten poissaolojen vuoksi vapaata. Palveluja voivat ostaa myös ulkopaikkakuntalaiset kuten
kesäsulavalaiset. Parkkihoito ei vähennä kotihoidontukea.

Koulukuraattori/perhetyöntekijä toimii myös varhaiskasvatuksen perhetyössä. Perhetyön tavoitteena
on perheen omien voimavarojen vahvistaminen ja tukeminen keskustelujen tai yhdessä tekemisen
kautta arkielämän helpottamiseksi sekä käytännön ratkaisujen/toimivien kasvatuskäytäntöjen löytä-
miseksi.

Sitova tavoite	Mittarit/arviointi	Toiminnallinen tavoite 2017	Toteuma 31.12.2017
Varhaiskasvatuksen tarjoaminen laadukkaana lähipalveluna	Erityislastentarhanopettajan palvelut	Varhaisen tuen tarjoaminen lapsille, henkilöstön kasvatus-toiminnan tukeminen	Kasvun ja oppimisen tukea saanut 27 lasta. Elto toiminut pääasiallisesti esiopetusryhmässä, jossa 12 (kevät) ja 7 (syksy) tukea saanutta oppilasta. Ohjauskertojen lukumäärä yht. 103.
	Jonossa olevien hakemusten lukumäärä	Päivähoitoa hakeville järjestetään päivähoito lain mukaisessa aikataulussa	Toteutunut.
	Varhaiskasvatussuunnitelma	Jokaiselle lapselle laaditaan henkilökohmainen varhaiskasvatussuunnitelma Paikallisen varhaiskasvatussuunnitelman uudistaminen ja käyttöönotto 1.8.2017 alkaen	Toteutunut
Kestävä kuntatalous	Hoitopäivän hinta Päivähoitopalvelujen järjestäminen taloudellisesti	Vuosilomien aikaisten sijaisten käytön minimointi, lomien keskitetään koulujen lomien aikoihin.	Vuosilomia pidetty koko vuoden aikana yhteensä 846 työpäivää, sijaisia palkattu 90 päivälle. (Ajalla 1.7.-31.12. 371pvää/65 pvää)

Perusopetus

Sulkavan peruskoulu antaa riittävät perustiedot ja -taidot jatko-opintoja varten ja kasvattaa itsenäiseen työhön kykeneviä hyvin sosiaalisin taidoin varustettuja nuoria. Koulu opettaa oppilaille hyvää käytöstä ja terveitä elämäntapoja.

Oppilaita kohdellaan koulussa tasavertaisesti ja asiallisesti. Heitä opetetaan arvostamaan toisia ihmisiä ja hyväksymään myös erilaisuutta. Peruskoulu rohkaisee nuorta löytämään omat vahvuutensa ja kehittämään itseään monipuolisesti. Opetuksen taso pidetään korkeana. Koulu tekee kasvatustyötä yhdessä kotien ja koulun koko henkilökunnan kanssa. Sulkavan peruskoulu tarjoaa oppilailleen sekä ulkoisilta puitteiltaan että henkisesti turvallisen ja viihtyisän oppimisympäristön.

Toiminta-ajatus

Perusopetus on osa koulutuksen perusturvaa. Sillä on sekä kasvatus- että opetustehtävä. Toisaalta se tarjoaa yksilölle mahdollisuuden hankkia yleissivistystä ja suorittaa oppivelvollisuuden ja toisaalta se antaa yhteiskunnalle välineen kehittää sivistyksellistä pääomaa sekä lisätä yhteisöllisyyttä ja tasa-arvoa.

Perusopetus antaa mahdollisuuden monipuoliseen kasvuun, oppimiseen ja terveen itsetunnon kehittymiseen. Näin oppilas voi hankkia elämässä tarvitsemiaan tietoja ja taitoja, saada valmiudet jatko-opintoihin ja osallistuvana kansalaisena kehittää demokraattista yhteiskuntaa. Perusopetus tukee oppilaan kielellistä ja kulttuurista identiteettiä sekä äidinkielen kehitystä. Tavoitteena on herättää halu elinikäiseen oppimiseen.

Perusopetus siirtää kulttuuriperintöä sukupolvelta toiselle, kartuttaa tarvittavaa tietoa ja osaamista sekä lisää tietoisuutta yhteiskunnan perustana olevista arvoista ja toimintatavoista. Se kehittää kykyä arvioida asioita kriittisesti, luo uutta kulttuuria sekä uudistaa ajattelu- ja toimintatapoja. Sulkavalla toimii yhtenäiskoulu, johon kuuluu kirkonkylän alaluokat 1 - 6 ja esikoulu päiväkodin yhteydessä, yläluokat 7 - 9 sekä Lohilahden yksikkö esikoulusta 6. luokkaan.

Keskeisenä kehittämiskohteena lukuvuodelle on yhtenäiskoulun toimintakulttuurin kehittäminen, kouluviihtyvyyden lisääminen niin oppilailla kuin henkilöstöllä, henkilöstön koulutus sekä työryhmien toiminnan vakiinnuttaminen siten että ne tukevat ja mahdollistavat laadukkaan ja monipuolisen opetuksen kautta hyvät oppimistulokset.

Lukuvuoden tavoitteena on mahdollistaa sellainen yhtenäiskoulun toimintakulttuuri, joka pystyy huomioimaan erilaisuuden vahvuutena niin opiskelussa kuin koulutyön arjessa. Lukuvuoden painopistealueet konkretisoituvat yhteistapahtumien ja yhteisen toimintakulttuurin luonnissa seuraaviin teemoihin: säännöt, vapaa-ajan harrastustoiminnan monipuolistaminen, hyvät tavat ja juhlaikäyttäytyminen sekä kouluviihtyvyys ja välituntiliikunta. **Lukuvuoden toiminnassa niin arjessa kuin tapahtumissa ja juhlissa tulee näkymään Suomi 100 vuotta-teema.**

Perusopetuksen puolella tulemme keskittymään edelleen kouluyhteisön hyvinvoinnin edistämiseen sekä kiinnittämään huomiomme oppimisvaikeuksien seurantaan ja auttaviin toimenpiteisiin. Kunnassamme on käytössä edelleen kerhotoiminnan kehittämishankkeen kautta resursseja kerhotoiminnan ylläpitämiseen.

Kuntakohtainen opetussuunnitelmatyö on keskeinen haaste koko työyhteisölle. Uudet opetussuunnitelmat otetaan käyttöön 1.8.2016 alkaen.

Oppilashuolto

Erityisopetus: **Kouluissa toimii kaksi erityisopettajaa ja kolme avustajaa**, joista yksi henkilökohmainen ja määräaikainen.

Kouluilla on käytössään kouluterveydenhoitajan, -lääkärin, -psykologin ja -kuraattorin palvelut. **Koulukuljetussopimukset kilpailutettiin kevään 2017 aikana.**

Aamu- ja iltapäivätoiminta

Toiminta-ajatus

Perusopetuksen aamu- ja iltapäivätoimintaa tarjotaan kunnassa toimivien koulujen ensimmäisen ja toisen vuosiluokkien oppilaille sekä muiden vuosiluokkien osalta perusopetuslain 17 §:n 2 momentissa tarkoitetuille oppilaille (erityisopetusta saaville oppilaille) kunnan päättämässä laajuudessa. Aamupäivätoimintaa järjestetään kirkonkylällä Päiväkotitouhulassa. Iltapäivätoimintaa järjestetään kirkonkylällä yhtenäiskoulussa. Kirkonkylän yhtenäiskoulussa toimii osa-aikainen ohjaaja ja päiväkodissa toiminta hoidetaan työyksikön oman henkilöstön turvin. Perusopetuksen apu-toiminnan tavoitteena on pienen koululaisen hyvä ja turvallinen aamu- ja iltapäivä. Perusopetuksen aamu- ja iltapäivätoiminta perustuu Sulkavan kunnan Perusopetuksen aamu- ja iltapäivätoiminnan toimintasuunnitelmaan. Aamu- ja iltapäivätoimintaa arvioidaan joka vuosi.

Perusopetuksen sitovia tavoitteita ovat:

Sitova tavoite	Mittarit/ arviointi	Toiminnallinen ta- voite 2017	Toteuma 31.12.2017
Yhtenäiskoulun toimintakulttuurin vakiinnuttaminen.	Toimintakulttuuri ja työryhmien toiminta vakiintuu.	Yhtenäiskoulu kykenee tarjoamaan sulkavalaisille lapsille ja nuorille laadukkaan ja monipuolisen oppimisympäristön.	Yhdessä toteutetut Suomi 100 vuotta tapahtumat ja juhla, kevätmarkkinat, sivistystoimen strategiaseminaari ja toteutetut vierailijakäynnit. Työryhmyöskentelyn toimintamuotojen kehitys käynnissä.
Opetuksen vaikuttavuus	Oppilaiden tasa-arvoisuus.	Laadukkaalla ja oikein kohdennetulla erityisopetuksella taataan tasa-arvoiset lähtökohdat opiskeluun. Oppilaat otetaan mukaan kouluviihtyvyyden suunnitteluun. Kuntakohtainen opetussuunnitelma käyttöön 1.8.2016 alkaen.	Erityisopetuksen kehittämiseen otettu Jopo eli joustavan perusopetuksen käytäntöjä syksystä 2017 alkaen. Oppilaat mukana kehittämässä kouluviihtyvyyttä tukioppilaiden ja oppilaskuntatoiminnan kautta. Lisäksi oppilaskunnan edustajat mukana Sulkavan kunnan sivistystoimen strategiaseminaarissa.
Koulukuljetukset toimivat hyvin.	Annettujen huomautusten määrä.	Kuljetukset ajetaan sujuvasti ja ajallaan.	Onnistuttiin hyvin koulukuljetusten kilpailutuksessa. Koulukuljetukset ovat toimineet hyvin. Koululaiskuljetusten periaatteet on esitelty Koululaiskuljetusoppaassa 1.1.2017.

Alla olevassa taulukossa on esitetty Sulkavan kunnan oppilasennuste tuleville vuosille.

Sulkavan kunnan oppilasennuste (0-9 lk) lv. 2016-2017 - 2022-2023

	lv. 16-17	lv. 17-18	lv. 18-19	lv. 19-20	lv. 20-21	lv. 21-22	lv. 22-23
Kirkonkylä	113	107	95	95	100	93	93
Lohilahti	18	14	14	13	11	10	11
Yläkoulu	88	79	83	72	59	53	41
Yht.	219	200	192	180	170	156	145

Lukio

Lukiokoulutuksen yleistavoitteena on tarjota korkeatasoista, monipuolista yleissivistävää opetusta sekä antaa hyvät lähtökohdat jatko-opiskelulle yliopistossa, korkeakoulussa ja/tai ammatillisessa koulutuksessa. Tavoitteena on toteuttaa monipuolinen ja laadukas kurssitarjonta yrittäjyyttä painottaen sekä yhteistyöverkostoja ylläpitäen. Sulkavan lukioon perustettua yrittäjyyslinjaa ja yrittäjyyskursseja kehitetään edelleen. Yhteistyö Mikkelin ammattikorkeakoulun sekä Bridge- verkoston yrittäjyyslukioiden kanssa on aloitettu yrittäjyysopintojen osalta. Lisäksi tavoitteena on ottaa entistä tiiviimmin myös yrittäjät ja kolmas sektori mukaan kurssitoiminnan toteuttamiseen.

Lukioiden uudet opetussuunnitelmat on otettu käyttöön 1.8.2016

Merkittävä käytännön valmistelutyö lukioyhteistyön tiivistämiseen on aloitettu jo vuoden 2014 puolella. Tätä työtä jatketaan laajennetun lukioyhteistyöryhmän kanssa. Yhteistyömallin tekemiseen tarvitsemme mukaan opetushenkilöstön sekä virkamiesten lisäksi luottamushenkilöitä

Toiminnan kuvaus

Sulkavan lukio on päivälukio, jossa opetus toteutetaan lähi- ja etäopetuksena painottaen yrittäjyyttä. Lukion kehittämistyöryhmä osallistuu lukion kehittämistyöhön yhdessä alueellisten työryhmien kanssa. Lukion opetuksen laadukkuus ja monipuolisuus toteutuu jatkuvan opetushenkilöstön täydennyskoulutuksen ja laaja-alaisen yhteistyön kautta. Etäopetus toteutetaan yhdessä Rantasalmen, Juvan ja Joroisten lukioiden kanssa. Lisäksi opetustarjontaa monipuolistaa digitaalisten opetusmateriaalin sekä tieto- ja viestintätekniikan käyttö sekä ammatillinen-, ammattikorkea- ja yliopistoyhteistyö.

Yrittäjyys ja kansainvälinen toiminta mahdollistuu pääsääntöisesti hankkeiden ja kolmannen sektorin yhteistyön kautta. Toteutamme yrittäjyyslinjan kautta useita yrittäjyyskursseja lukuvuoden aikana. Tavoitteena on myös tulorahoituksen lisääminen. **Projektit ja hankkeet tulevat kuulumaan joka-vuotiseen toimintaan lukiomme kehittämässä ja toiminnan ylläpitämisessä. Yrittäjyyslinjan opintojen toteutuksessa haetaan yhteistyömahdollisuuksia niin lähilukioiden kuin ennen kaikkea Bridge-lukioiden ja taloudellisen tutkimuslaitoksen yhteistyön kautta.**

Sulkavan lukio tiivistää entisestään yhteistyötä lähialueemme Juvan, Rantasalmen ja Joroisten lukioiden kanssa etäopetuksen, yhteisten hankkeiden, koulutusten ja markkinoinnin kautta sekä lukio-opetuksen järjestämismallien valmistelussa. Nykyaikaista oppimisympäristöä ja itsenäistä opiskelua tuetaan opiskelijoille jaettavilla henkilökohtaisilla tietokoneilla tai tablettikoneilla, jotka rahoitetaan lukion budjetin ja mahdollisten tukijaverkoston sekä hankkeiden kautta.

Tavoitteena on keskittää yhteisiä ponnisteluja siten että Sulkavan lukiosta tulee valtakunnallisesti arvostettu erityislukio, johon tulee opiskelijoita myös kuntamme ulkopuoleltakin.

Toisen asteen yhteistyön avulla keskitämme resurssejamme niin yhteiseen täydennyskoulutukseen kuin oppiainekohtaiseen yhteistyöhön. Näillä toimenpiteillä on tavoitteena turvata tulevaisuudessa monipuolinen, laadukas ja kilpailukykyisen lukio-opetus, joka mahdollistaa Sulkavan lukion suorittaneille hyvät jatko-opiskelumahdollisuudet.

	lv. 15-16	lv. 16-17	lv. 17-18	lv. 18-19	lv. 19-20
Opiskelijoiden määrä	39	38	35	38	40
Virtuaaliopetukseen osallistuneet opiskelijat (kurssit)	90	95	54	78	90
Ylioppilaskirjoituksiin osallistuneet opiskelijat	31	33	35	33	31

Lukion sitovia tavoitteita ovat seuraavat:

Sitova tavoite	Mittarit/ arviointi	Toiminnallinen ta- voite 2017	Toteutunut 31.12.2017
Laadukas ja monipuolinen kurssitarjonta	Kurssitarjonnan laajuus	Tarjotut kurssit / lukuvuosi 137	115
Painopisteenä yrittäjyys	Yrittäjyyskurssien tarjottu / suoritettu määrä	Tarjotaan alueellisesti 1-2 yrittäjyyskurssia sekä koulukohtaisesti toteutetusti 4-6	Alueellisesti 1 kurssi (Bridgeverkosto) koulukohtaisesti 6 kurssia.
Etäopetuksen edellytysten luonti	Tarjottavien ja vastaanotettujen etäopetuskurssien määrä	Etäopetuskursseja (vn/virt/moodle-kurssit) 15	13
Opetuksen vaikuttavuus	Ylioppilaskirjoituksiin osallistuvien määrä	20	22

Kansalaisopisto

Sulkavan kunta isännöi Järvi-Saimaan kansalaisopistoa, joka on Juvan, Rantasalmen ja Sulkavan alueella toimiva vapaaseen sivistystyöhön kuuluvaa laadukasta ja monipuolista opetusta tarjoava kansalaisopisto. Opisto hoitaa toiminta-alueellaan varsinaisen kansalaisopisto-opetuksen sekä suurimman osan taiteen perusopetuksesta, ja tarjoaa lisäksi ns. myyntipalvelukoulutusta yrityksille, yhteisöille sekä yksittäisille kuntalaisille.

Toiminta-ajatus ja visio

Järvi-Saimaan kansalaisopisto järjestää alueelliseen sivistystarpeeseen vastaavaa koulutusta ja tukee yksilön itsensä kehittämismahdollisuuksia. Opisto toimii lähipalveluperiaatteella elämänlaajuisen oppimisen ideologian pohjalta. Opiston visio on olla elinvoimainen ja innovatiivinen työ- ja oppimisympäristö. Opistolle on suunniteltu vuodelle 2017 yhteensä 13 050 opetustuntia, joista Sulkavan osuus on 3 250.

Opiston opetus toteutetaan pääasiallisesti kuntien omistamissa tiloissa, kuten kouluilla ja virastotaloissa. Jokaisessa kunnassa on myös opetustila, johon on voitu keskittää opetusta. Jonkin verran toimitaan myös yksityisiltä ja seurakunnilta vuokratuissa tiloissa. Opetusta järjestetään mahdollisuuksien mukaan myös haja-asutusalueilla. Opiston aiheuttamat nettomenot jaetaan kuntien kesken kunnissa toteutettujen opetustuntien suhteessa. Nettomenolla tarkoitetaan menoja, jotka jäävät jäljelle kun opiston kokonaismenoista on vähennetty valtionosuus ja kaikki muut opiston tulot.

Kansalaisopiston tavoitteet ja mittarit 2017

Sitova tavoite	Mittarit/ arviointi	Toiminnallinen ta- voite 2017	Toteutunut 31.12.2017
Monipuolinen ja laadukas opetustarjonta	Opiskelijoiden lukumäärä, kurssilaisten lukumäärä	Vähintään edellisen vuoden taso	2 181 opiskelijaa (netto) 6 976 kurssilaista (brutto) Netto-opiskelijamäärä nousi 125:n opiskelijan verran vuoteen 2016 verrattuna.
Kustannustehokas opetus	Opetustuntien lukumäärä	Opetustuntien kokonaismäärän pitäminen	Opisto toteutti yhteensä 12 432 valtionosuustuntia, joka on 29

€/opetustunti	nen v. 2016 tasolla	tuntia enemmän kuin 2016.
€/opiskelija		Nettomeno/opetustunti = 33 €
		Nettomeno/opiskelija = 59 €

Kirjasto

Toiminta-ajatus

Kirjaston tehtävänä on tarjota käyttäjilleen tietoa ja kulttuuria sen eri muodoissa kirjastoaineistoina, näyttelyinä ja erilaisina tapahtumina.

Sulkavan kirjaston osalta voidaan osoittaa seuraavia osa-alueita:

- Koulun ja kirjaston yhteistyö lukemaan oppimisen ja tiedonhaun sekä lukuharrastuksen edistämisen kannalta.
- Kesäajan aukioloaikoihin kiinnitetään erityistä huomiota, kesän matkailukaudella säilytetään pitkät aukioloajat.
- Tietoliikenneyhteyksien tarjoaminen palvelujen siirtyessä Internetin piiriin (mm. verohallinto, pankit).
- Ikääntyvän väestön kirjastopalvelujen kehittäminen.
- Liikuntahallin käyttömaksut eivät sisälly tuloina kirjaston talousarvioon v. -17.

Sitova tavoite	Mittarit/arviointi	Toiminnallinen tavoite 2017	Toteutunut 31.12.2017
Kestävä kuntatalous	Käyttömenot/asukas	Kustannukset Etelä-Savon keskiarvotalla.	Sulkava 86,65
Hyvät palvelut, peruspalvelujen saatavuus	Aukiolotunnit nykyisellä tasolla.	51 aukiolotuntia/vko	Toteutunut
Kestävä kuntatalous	Aineistomenot + henkilöstömenot/ lainat+kävijät	Luku Etelä-Savon kuntien keskiarvotalla.	Sulkava 1,82

Sulkavan kunnan peruspalveluiden toimiala vastaa sivistystoimeen kuuluvista varhaiskasvatus-, opetus-, koulutus-, kirjasto-, vapaa sivistystyö-, nuoriso-, liikunta-, museo-, kotiseutuarkisto- ja kulttuuri- palveluiden järjestämisestä sekä sosiaalitoimeen kuuluvista sosiaalihuollon, perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon palveluiden järjestämisestä.

Peruspalveluiden tehtävä kunnassa on kuntalaisten terveyden ja hyvinvoinnin lisääminen turvaamalla palveluilla mahdollisimman hyvät elämän edellytykset kaikille asukkaille. Peruspalvelulautakunta vastaa sosiaali-, terveys- ja sivistystoimen alaisista tehtävistä ja palveluiden tuottamisesta kunnallisesti tai yhteistoiminnallisesti. Sulkavan kunnan hallintosäännön mukaisesti peruspalvelut jakaantuvat sosiaali- ja terveystoimen sekä sivistystoimen toimialoihin.

Sulkavan kunnan sosiaali- ja terveystoimi

Sosiaalitoimen tulosalueeseen kuuluu seuraavat tulosyksiköt:

- Attendo (Attendon laskutus ja Attendolta laskutettavat + sote-kiinteistöjen poistot)
- perusturva 1.1.2017-, jonka alla on seuraavat kustannuspaikat:
 - (virkalääkäripalvelun osto + sosiaalityöntekijöiden palkat)
 - ympäristöterveydenhuolto
 - vanhus- ja vammaisneuvosto
 - sos. toimen hallinto

300	SOSIAALITOIMI	Tp 2016	Talousarvio 2017	Ta-muutos	Ta 2017 yht.	Toteutunut	Poikkeama
*	Tulot yht.	958 760,62	0	0	0,00	0	0
*	Menot yht.	-5 294 943,62	0	0,00	0,00	0,00	0,00
	Netto ennen poistoja	-4 336 183,00	0	0,00	0,00	0,00	0,00
*	Poistot yht.	-41 276,36	0	0,00	0,00	0,00	0,00
	Netto	-4 377 459,36	0	0,00	0,00	0,00	0,00
350	TERVEYDENHUOLTOPALVELUT	Tp 2016	Talousarvio 2017	Ta-muutos	Ta 2017 yht.	Toteutunut	Poikkeama
*	Tulot yht.		0	0,00	0,00	3 110,52	-3 110,52
*	Menot yht.	-9 578 282,56	0	0,00	0,00	-78 301,85	78 301,85
	Netto ennen poistoja	-9 578 282,56	0	0,00	0,00	-75 191,33	75 191,33
*	Poistot yht.	-38 981,52			0,00		
	Netto	-9 617 264,08	0	0,00	0,00	-75 191,33	75 191,33
	Tulot: IsLabin vuokraaman toimitilan vuokrat 3110,52 terveyskeskuksesta.						
	Menot: v.2016 kustannuksia koskien Sulkavan terveystoimen palveluita. Lasku tullut v.2017 puolella,						
	Terv.keskuksen kalusto ja laitteet.						
360	SOS.-JA TERV./ATTENDO	Tp 2016	Talousarvio 2017	Ta-muutos	Ta 2017 yht.	Toteutunut	Poikkeama
*	Tulot yht.	0,00	661 667	0,00	661 667,00	133 479,85	528 187,15
*	Menot yht.	0,00	-12 469 117	-8 000,00	-12 477 117,00	-11 765 425,94	-711 691,06
	Netto ennen poistoja	0,00	-11 807 450	-8 000,00	-11 815 450,00	-11 631 946,09	-183 503,91
*	Poistot yht.	0,00	-136 028	0,00	-136 028,00	-69 831,51	-66 196,49
	Netto	0,00	-11 943 478	-8 000,00	-11 951 478,00	-11 701 777,60	-249 700,40
	Tuotot kirjattu menojen vähennyksenä.						
	Menopuolen alituksessa laskennallisen alv:n vähennys.						

Sitova tavoite	Mittarit/arviointi	Toiminnallinen tavoite 2017	toteuma 31.12.2017
Kestävä kuntatalous; palvelujen kustannusvertailu	Kustannusten pienentyminen sopimuksen mukaisesti	Kokonaistalouden säästö-tavoitteessa pysytään	Säästötavoite toteutunut
Hyvät palvelut	Sopimuksen- ja lainmukainen palvelutaso	Asiakastyytyväisyys-kyselyn keskiarvo on 5 (asteikolla 1-5)	asiakastyytyväisyys ka yli 4
Palveluiden saatavuus	sopimuksessa mainitut lähipalvelut säilyvät omassa kunnassa	Lääkäriin pääsee jonottamatta omassa kunnassa ja lääkäri on paikalla 5 pv/viikko	tavoite toteutunut

Sulkavan kunnan sosiaali- ja terveyspalvelujen sopimuksen ulkopuolelle jäävä viranomaistointiminta

- Sosiaali- ja terveydenhuoltolakien mukaiset päätökset, jotka sisältävät julkisen vallan käyttöä

Sosiaalityön viranomaistoiminta on sosiaalisten ongelmien selvittämistä ja ratkaisemista asiakkaan ja sosiaalityöntekijän yhteistyönä. Työskentely kohdistuu asiakkaan ja perheen kriiseihin ja tarkoituksena on saada aikaan myönteinen muutos asiakkaiden arkeen vaikuttavissa asioissa. Sosiaalityöntekijä työskentelee asiakkaan verkostojen kanssa ja tekee moniammatillista yhteistyötä. Sosiaalityön työmuotoja ovat aikuissosiaalityössä ohjaus ja neuvonta, kuntouttava työtoiminta, työllistämistä aktivoivat toimenpiteet ja päihdehuolto. Lisäksi sosiaalityö vastaa lastensuojelullisista toimenpiteistä ja lastenvalvonnasta, sekä vammaispalvelulain mukaisista palveluista. Nyt voimaan tulevan sopimuksen kautta sosiaalityön viranhaltijatoimintaa laajenee vanhuspalveluihin.

Terveystenhuoltolakiin perustuen Sulkavan kunta ostaa virkalääkäripalvelun Sosterilta. Viranomaistoimintaa on myös kuntaan jäävä valvontavetäisyys yksityisten sosiaali- ja terveydenhuollon palveluista kunnan hyvinvoinnin edistäminen (Kuntalain 1 §), sekä kunnan toimielinten ja valitusviranomaisen puheoikeuden käyttö ja valmistelu ko. toimielimissä.

Sitova tavoite	Mittarit/arviointi	Toiminnallinen tavoite 2017	Toteuma 31.12.2017
Hyvät palvelut; palvelujen saatavuus	Lainmukaiset määräajat eivät ylitä	Hakemusten käsitte-lyajat lain määräysten alle, matala kynnys hakeutua palvelujen piiriin, puhelinsoitto-aika sos.tt:lle, palvelutarpeen arviointi nopeaa Palvelujen ostopalvelut eivät lisäänty kokonaisvaltainen palvelu ja ennaltaehkäisevä työtapu jatkuu	Tavoite toteutunut
Henkilöstön rekrytointi, saatavuus ja hyvinvointi	2 koulutuspäivää/hlö/vuosi toteutuu TYKY-toimintaan osallistuminen 100 %, Alueelliset työkokoukset käynnissä	Henkilöstö on pätevää ja voi hyvin	henkilöstötavoitteet toteutettu
Yhteistyö	Palvelujen saatavuus laadukkuus säilyvät	Yhteistyö yksityisen ja viranomaistoimijoiden kanssa on aukotonta, ostopalvelujen valvonta on oikea-aikaista ja tehokasta	Yhteistyön tavoite toteutunut, toimintakulttuurien eroissa vielä yhtenäistettävää valvonta lisääntyy jatkossa
Viestintä/tiedotus	Asiakaspalautteet pääosin positiivisia ja muutoksiin ryhdytty tarvittaessa	Ajantasainen ja oikea tieto palveluista. Ohjaus ja neuvonta suunnitelmallista, muutokset hallittuja.	Ohjaus ja neuvonta toteutunut

400 RAKENNUS- JA YMPÄRISTÖTOIMI

RAKENNUS- JA YMPÄRISTÖTOIMI

Tulosalueelle kuuluvat seuraavat kustannuspaikat:

- rakennusvalvonta
- ympäristönsuojelu
- asuntopalvelut
- asunto-osakeyhtiöt
- tietoi
- palo- ja pelastustoimen ostopalvelut
- kiinteistöt (palo/öljyntorjunta)

		Tp 2016	Talousarvio	Ta-muutos	Ta yht.	Toteutunut	Poikkeama
400	RAKENNUS-JA YMPÄRISTÖTOIMI						
*	Tulot yht.	464 927,76	116 500	0,00	116 500,00	118 125,53	-1 625,53
*	Menot yht.	-953 797,13	-568 628	0,00	-568 628,00	-567 143,25	-1 484,75
	Netto ennen poistoja	-488 869,37	-452 128	0,00	-452 128,00	-449 017,72	-3 110,28
*	Poistot yht.	-28 628,64	-850	0,00	-850,00	-6 740,64	5 890,64
	Netto	-517 498,01	-452 978	0,00	-452 978,00	-455 758,36	2 780,36

Rakennusvalvonta

Rakennusvalvonnan tehtävänä on käsitellä rakennus- ja toimenpideluvat sekä hyväksyä toimenpideilmoitukset. Rakennusvalvonnan tehtävänä on myös valmistella rakentamiseen liittyvien poikkeuslupien lausunnot sekä myöntää toimialalle määrätty avustukset. Tehtävänä on edistää hyvää rakennustapaa, valvoa rakennetun ympäristön tilaa ja rakennusten kunnossapitoa sekä ohjata rakennustoimintaa kestäväällä tavalla.

Rakennusvalvonnan menot jaetaan kunnittain: 75 % lupamäärien suhteessa ja 25 % asukasluvun suhteessa.

Tunnusluvut	TP2013	TP2014	TP2015	TP2016
Rakennusluvut	82	75	61	57
Toimenpideluvat	120	38	33	33
Toimenpideilmoitukset	35	52	44	27
Katselmukset	260	190	138	141

Rakennusvalvonnan sitovat tavoitteet ovat seuraavat:

Sitova tavoite	Mittarit/arviointi
Rakennusvalvonnan taksojen tarkastus loppuvuodesta	Rakennusvalvonnan taksalla tulee kattaa suurin osa menoista.

Vanhentuneista luvista informoidaan luvanhakijoita kirjeellä ja muistutetaan luvassa määrätystä katselmuksista.

Yli viisi vuotta voimassa olevat rakennusluvut ovat rauenneet, ellei niille ole haettu jatkoaikaa. Osa haetuista rakennusluvista on jäänyt kokonaan toteuttamatta, osassa rakennuksista ei ole pidetty lopputarkastusta.

Ympäristönsuojelu

Ympäristönvalvonnan tehtävänä on myöntää tai valmistella eri ympäristölakien ja maa-aineslain mukaiset lupa-asiat. Ympäristön tilaa seurataan ja valvotaan jatkuvasti. Lakisääteisissä lupa- ja valvontasioissa noudatetaan tasapuolista kohtelua koko ympäristötoimen toiminta-alueella.

Ympäristövalvonnan menot jaetaan kunnittain asukasluvun suhteessa.

Sitova tavoite	Mittarit/arviointi
Elinkeinotoimintojen lupa- ja ilmoitusasioiden käsittely ensisijaisena	Aiheetonta viivytystä ei aiheudu toimintojen käynnistämiseksi lupa-käsittelyssä
Maa-ainesalueiden korkomittaukset	Korkomittaukset teetetään 3-5 tärkeimmällä maa-ainesalueella.
Maa-ainestaksan ja ympäristötaksan tarkistus.	

Tietoimi

Tiejaosto toimii ympäristölautakunnan alaisena kolmijäsenisenä toimielimenä. Tiejaoksen tehtävänä on yksityistielaisissa säädetyt tehtävät, lähinnä tietoitustien suorittaminen sekä yksityistieavustusten jakaminen.

Tiejaoksen kulut jaetaan kunnittain avustettavien yksityistiekilometrien suhteessa.

Sitova tavoite	Mittarit/arviointi
Yksityistieverkoston kehittäminen ja kunnossapidämisen avustaminen sekä opastaminen ja ohjaaminen niin, että liikenteen aiheuttamat kulut säilyvät tiekunnille kohtuullisina ympäri vuoden.	Tiedotukset tiekunnille 1-2 kertaa vuodessa.
Yksityisteiden avustuskriteerien päivitys	Avustusten oikeampi kohdentuminen.
Tiejaosto valitsee ja käy tarkastamassa tarkkailutiet	
TIKO-korkeakoulun suorittaminen	
Avustusten jakaminen perusteiden mukaisesti	

PALO- JA PELASTUSTOIMI

Pelastustoimen palvelut tuottaa Mikkelin kaupungin ylläpitämä Etelä-Savon pelastuslaitos. Pelastustoimen perustehtävänä on onnettomuusriskien hallinta, johon kuuluvat onnettomuuksien todennäköisyyden vähentämiseen ja tapahtuneiden onnettomuuksien rajoittamiseen liittyvät tehtävät. Tarkemmin tehtävät on määritelty hyväksytyssä palvelutasopäätöksessä.

3 YHTEENVETO MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIOIDEN TOTEUTUMISESTA 2017

YHTEENVETO VALTUUSTON HYVÄKSYMIEH MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIOIDEN TOTEUTUMISESTA											
	Sito- vuus * N	Määrärahat									
		Alkup. talous- arvio	TA:n muu- tokset	TA muutn jälkeen	Toteutuma	Poikkeamat					
KÄYTTÖTALOUSOSA											
Tulosalueet											
Valtuusto	N	-76 925,00		-76 925,00	-56 292,68	20 632,32					
Johtaminen	N	-1 433 464,00	-4 684,50	-1 438 148,50	-1 508 617,35	-70 468,85					
Yleis- ja taloushallinto	N	-392 239,00		-392 239,00	-356 141,13	36 097,87					
Peruspalvelu/siv.toimi	N	-4 525 931,00	10 000,00	-4 515 931,00	-4 123 661,32	392 269,68					
Peruspalvelu/sos.toimi	N	0,00		0,00	0,00	0,00					
Terveystuhoito-palvelut	N	-11 943 478,00	-8 000,00	-11 951 478,00	-11 776 968,93	174 509,07					
Rakennus- ja ymp.toimi	N	-452 978,00		-452 978,00	-455 758,36	-2 780,36					
Yhteensä		-18 825 015,00	-2 684,50	-18 827 699,50	-18 277 439,77	550 259,73					
				Määrärahat			Tuloarviot				
		Alkup. talous- arvio	TA:n muu- tokset	TA muutn jälkeen	Toteutuma	Poikkeama	Alkup. talous- arvio	TA:n muu- tokset	TA muutn jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
KÄYTTÖTALOUSOSA YHTEENSÄ		21 145 029,00	53 684,50	21 198 713,50	20 205 464,18	993 249,32	2 814 364,00	51 000,00	2 865 364,00	2 356 939,24	-508 424,76
TULOSLASKELMAOSA											
Verotulot	B						8 238 000,00		8 238 000,00	8 997 991,52	759 991,52
Valtionosuudet	B						11 335 975,00		11 335 975,00	11 375 071,00	39 096,00
Korkotulot	B						6 317,00		6 317,00	8 809,25	2 492,25
Muut rahoitustulot	B						81 200,00		81 200,00	172 923,45	91 723,45
Korkomenot	B	40 000,00		40 000,00	33 614,86	-6 385,14					
Muut rahoitusmenot	B	300,00		300,00	1 697,00	1 397,00					
Satunnaiset erät						0,00					
Poistoeron muutos							4 700,00		4 700,00	4 698,28	-1,72
yhteensä		40 300,00		40 300,00	35 311,86	-4 988,14	19 666 192,00		19 666 192,00	20 559 493,50	893 301,50
INVESTOINTIOSA											
Toimielin A											
Tehtävä 1 Johdon investoinnit											
Hanke 101 Kiinteistöjen hank/myyn	B	100 000,00		100 000,00	2 000,00	98 000,00	100 000,00		100 000,00	11 448,94	-88 551,06
Hanke 110 Asunto- osakkeet hankinta/myynti	B	0,00	312 598,00	312 598,00	324 677,10	-12 079,10	100 000,00		100 000,00	0,00	-100 000,00
Hanke 111 Osakkeet ja osuudet	B	0,00		0,00	3 233,42	-3 233,42	0,00		0,00	0,00	0,00
Hanke 130 Tietotekniikan investoinnit	B	20 000,00	0,00	20 000,00	9 825,19	10 174,81					
Toimielin B											
Tehtävä 2 Sivistystoimen investoinnit											
Hanke 207 yhtenäiskoulu	B	50 000,00	0,00	50 000,00	65 768,16	-15 768,16					
Hanke 220 kansalaisopisto	B	20 000,00		20 000,00	3 200,23	16 799,77					

Hanke 221 Musealue	B	20 000,00	0,00	20 000,00	0,00	20 000,00					
Hanke 232 yhten.koulu/koti talousluokka	B	0,00	30 000,00	30 000,00	43 145,76	-13 145,76					
Toimielin C											
Tehtävä 3 -Sosiaali-toimen investoinnit											
Hanke 203 Päiväkeskus	B	10 000,00		10 000,00	0,00	10 000,00					
Hanke 204 Vanhainkoti	B	55 000,00		55 000,00	52 577,12	2 422,88					
Hanke 206 Terveysasema	B	0,00		0,00	11 831,30	-11 831,30					
Hanke 215 vuodeosasto	B	35 000,00		35 000,00	32 836,02	2 163,98					
Hanke 216 Lääkäritalo	B	20 000,00		20 000,00	10 806,80	9 193,20					
hanke 228 terv.h.pot.hall. Tietojärjestelmä	B	0,00	234 259,00	234 259,00	74 506,00	159 753,00					
Toimielin D				0,00		0,00					
Tehtävä 4 Kiinteistötoimen investoinnit											
Hanke 113 Laajakaista	B	50 000,00		50 000,00	0,00	50 000,00					
Hanke 167 Leppäkujan peruskorjaus	B	10 000,00		10 000,00	0,00	10 000,00					
Hanke 177 Torialue/laiturit, torikokjut	B	25 000,00		25 000,00	23 065,20	1 934,80					
Hanke 197 Lohilahden laiturit	B	19 000,00		19 000,00	22 860,63	-3 860,63					
209 Kuumien kivien alue	B	10 000,00		10 000,00	15 750,00	-5 750,00					
Hanke 229 Elinvoimastategia	B	45 000,00		45 000,00	0,00	45 000,00					
Hanke 230 Liikenneturvallisuus	B	10 000,00		10 000,00	1 470,00	8 530,00					
Hanke 231 Paloasema/uusi	B	100 000,00	-30 000,00	70 000,00	40 112,10	29 887,90					
Toimielin E											
Tehtävä 5 Liikenneväylien investoinnit											
Hanke 182 Kaavatiet	B	50 000,00		50 000,00	55 887,21	-5 887,21					
Hanke 183 Katuvalojen saneeraus	B	30 000,00		30 000,00	40 568,38	-10 568,38					
Hanke 186 Liikuntareititöt	B	30 000,00		30 000,00	55 765,32	-25 765,32	0,00	0,00	12 000,00	12 000,00	
Yhteensä		709 000,00	546 857,00	1 255 857,00	889 885,94	365 971,06	200 000,00	0,00	200 000,00	23 448,94	-176 551,06
RAHOITUSOSA											
Antolainauksen muutokset											
Antolainasaamisten lisäykset											
Antolainasaamisten vähennykset											
Lainakannan muutokset											
Pitkäaikaisten lainojen lisäykset					1 000 752,77	-1 000 752,77					
Pitkäaikaisten lainojen vähennykset		617 340,00		617 340,00	617 340,00	0,00					
Lyhytaikaisten lainojen muutos					0,00	0,00					
Rahoituksen rahavirta		617 340,00	0,00	617 340,00	-145 610,21	762 950,21					
Rahavarojen muutos		0,00	1 584 972,35	1 584 972,35	-101 713,19	1 686 685,54					
YHTEENSÄ		22 511 669,00	600 541,50	23 112 210,50	21 748 001,98	1 364 208,52	22 680 556,00	51 000,00	22 731 556,00	22 939 881,68	208 325,68

300	SOSIAALITOIMI						
*	Tulot yht.	958 760,62	0	0	0,00	0	0
*	Menot yht.	-5 294 943,62	0	0,00	0,00	0,00	0,00
	Netto ennen poistoja	-4 336 183,00	0	0,00	0,00	0,00	0,00
*	Poistot yht.	-41 276,36	0	0,00	0,00	0,00	0,00
	Netto	-4 377 459,36	0	0,00	0,00	0,00	0,00
350	TERVEYDENHUOLTOPALVELUT						
*	Tulot yht.		0	0,00	0,00	3 110,52	-3 110,52
*	Menot yht.	-9 578 282,56	0	0,00	0,00	-78 301,85	78 301,85
	Netto ennen poistoja	-9 578 282,56	0	0,00	0,00	-75 191,33	75 191,33
*	Poistot yht.	-38 981,52			0,00		
	Netto	-9 617 264,08	0	0,00	0,00	-75 191,33	75 191,33
	Tulot: IsLabin vuokraaman toimitilan vuokrat 3110,52 terveyskeskuksesta.						
	Menot: v.2016 kustannuksia koskien Sulkavan terveyspalveluita. Lasku tullut v.2017 puolella, Terv.keskuksen kalusto ja laitteet.						
360	SOS.-JA TERV./ATTENDO						
*	Tulot yht.	0,00	661 667	0,00	661 667,00	133 479,85	528 187,15
*	Menot yht.	0,00	-12 469 117	-8 000,00	-12 477 117,00	-11 765 425,94	-711 691,06
	Netto ennen poistoja	0,00	-11 807 450	-8 000,00	-11 815 450,00	-11 631 946,09	-183 503,91
*	Poistot yht.	0,00	-136 028	0,00	-136 028,00	-69 831,51	-66 196,49
	Netto	0,00	-11 943 478	-8 000,00	-11 951 478,00	-11 701 777,60	-249 700,40
	Tuotot kirjattu menojen vähennyksenä.						
	Menopuolen alituksessa laskennallisen alv:n vähennys.						
400	RAKENNUS-JA YMPÄRISTÖTOIMI						
*	Tulot yht.	464 927,76	116 500	0,00	116 500,00	118 125,53	-1 625,53
*	Menot yht.	-953 797,13	-568 628	0,00	-568 628,00	-567 143,25	-1 484,75
	Netto ennen poistoja	-488 869,37	-452 128	0,00	-452 128,00	-449 017,72	-3 110,28
*	Poistot yht.	-28 628,64	-850	0,00	-850,00	-6 740,64	5 890,64
	Netto	-517 498,01	-452 978	0,00	-452 978,00	-455 758,36	2 780,36
	KAIKKI YHTEENSÄ						
*	Tulot yht.	3 464 857,89	2 814 364	51 000,00	2 865 364,00	2 356 939,24	508 424,76
*	Menot yht.	-22 983 388,43	-21 145 029	-53 684,50	-21 198 713,50	-20 205 464,18	-993 249,32
	Netto ennen poistoja	-19 518 530,54	-18 330 665	-2 684,50	-18 333 349,50	-17 848 524,94	-484 824,56
*	Poistot yht.	-447 062,98	-494 350	0,00	-494 350,00	-428 914,83	-65 435,17
	Netto	-19 965 593,52	-18 825 015	-2 684,50	-18 827 699,50	-18 277 439,77	-550 259,73

5 TULOSLASKELMAOSAN TOTEUTUMINEN

Tuloslaskelman toteutumisvertailu 2017

Kvalt xx.xx.2018 § Hyväksynyt ylitykset/alitukset/sisältää sisäiset erät

5 TULOSLASKELMAOSAN TOTEUTUMINEN						
Tuloslaskelman toteutumisvertailu 2017						
Kvalt xx.xx.2018 § Hyväksynyt ylitykset/alitukset/sisältää sisäiset erät						
	Tp 2016	Alkuperäinen ta	Ta-muutokset	Ta-muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot	3 464 857,89	2 814 364,00	51 000,00	2 865 364,00	2 356 939,24	508 424,76
Myyntituotot	1 337 494,27	918 381,00	12 300,00	930 681,00	998 018,46	-67 337,46
Maksutuotot	820 835,30	304 350,00		304 350,00	311 287,31	-6 937,31
Tuet ja avustukset	306 454,42	249 751,00	38 700,00	288 451,00	304 678,32	-16 227,32
Muut toimintatuotot	1 000 073,90	1 341 882,00		1 341 882,00	742 955,15	598 926,85
Toimintamenot	-22 983 388,43	-21 145 028,00	-53 684,50	-21 198 712,50	-20 205 464,18	-993 248,32
Henkilöstömenot	-6 292 708,73	-4 793 529,00	-41 320,50	-4 834 849,50	-4 651 436,63	-183 412,87
Palvelujen ostot	-14 590 857,88	-14 531 141,00	-12 364,00	-14 543 505,00	-13 224 001,78	-1 319 503,22
Aineet, tarvik.tavarat	-215 647,79	-231 860,00		-231 860,00	-468 625,43	236 765,43
Avustukset	-725 080,38	-382 900,00		-382 900,00	-516 407,55	133 507,55
Muut toimintakulut	-1 159 093,65	-1 205 598,00		-1 205 598,00	-1 344 992,79	139 394,79
Toimintakate	-19 518 530,54	-18 330 664,00	-2 684,50	-18 333 348,50	-17 848 524,94	-484 823,56
Verotulot	8 499 676,33	8 238 000,00		8 238 000,00	8 997 991,52	-759 991,52
Valtionosuudet	11 411 850,00	11 335 975,00		11 335 975,00	11 375 071,00	-39 096,00
Rah.tuotot ja menot	72 835,35	47 217,00		47 217,00	146 420,84	-99 203,84
Korkotuotot	7 421,28	6 317,00		6 317,00	8 809,25	-2 492,25
Muut rah.tuotot	108 821,88	81 200,00		81 200,00	172 923,45	-91 723,45
Korkokulut	-42 694,60	-40 000,00		-40 000,00	-33 614,86	-6 385,14
Muut rah.kulut	-713,21	-300,00		-300,00	-1 697,00	1 397,00
Vuosikate	465 831,14	1 290 528,00	-2 684,50	1 287 843,50	2 670 958,42	-1 383 114,92
Poistot ja arvonal.	-447 062,98	-494 350,00		-494 350,00	-428 914,83	-65 435,17
Satunnaiset kulut	0,00	0,00		0,00	-200 327,00	200 327,00
Tilikauden tulos	18 768,16	796 178,00	-2 684,50	793 493,50	2 041 716,59	-1 248 223,09
Poistoeron vähennys	4 698,28	4 700,00		4 700,00	4 698,28	1,72
Tilikauden yli/ali jäämä	23 466,44	800 878,00	-2 684,50	798 193,50	2 046 414,87	-1 248 221,37
Erittely verotuloista						
Kunnan tulovero	6 838 481,86	6 307 000,00		6 307 000,00	6 838 481,86	-531 481,86
Kiinteistövero	951 291,44	939 000,00		939 000,00	951 291,44	-12 291,44
Yhteisövero	1 208 218,22	992 000,00		992 000,00	1 208 218,22	-216 218,22
	8 997 991,52	8 238 000,00		8 238 000,00	8 997 991,52	-759 991,52
		Tuloveroprosentti				
Verovuosi 2016		21,50				
Verovuosi 2017		21,50				
2017		Kiinteistövero %			Tulot yli arvion	-967 577,99
Yleinen kiinteistöve		0,9			Tulot alle arvion	582 701,25
Vakituisten asuinrak		0,45			erotus	-384 876,74
Muiden kuin vakitui		1,05				
asuinrakennusten						
Yleishyödyllisen yh-		0,75			Menot alle arvion	-1 574 736,40
teisön					Menot yli arvion	711 391,77
					erotus	-863 344,63
					erotus	-1 248 221,37

6 INVESTOINTIOSAN TOTEUTUMINEN

Investointiosan toteutumisvertailu 2017

Kvalt xx.xx.2018 § hyväksynyt ylitykset/alitukset

	kustannus- arvio ja sen muutokset	Ed.vuosien käyttö	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Kustannus- arviosta käy- tetty 31.12.
TOIMIELIN A								
TEHTÄVÄ 1								
9100 JOHDON								
INVESTOINNIT								
101 MAA-ALUEIDEN MYYNTI								
Menot			100 000,00	0,00	100 000,00	2 000,00	98 000,00	
Tulot			-100 000,00	0,00	-100 000,00	-11 448,94	-88 551,06	
Nettomeno			200 000,00	0,00	200 000,00	13 448,94	186 551,06	
110 ASUNTO-OSAK.HANK./MYYNTI								
Menot			0,00	312 598,00	312 598,00	324 677,10	-12 079,10	
Tulot			-100 000,00	0,00	-100 000,00	0,00	-100 000,00	
Investoinnit netto			-100 000,00	-312 598,00	-412 598,00	-324 677,10	-87 920,90	
111 OSAKKEET JA OSUDET								
Menot			0,00	0,00	0,00	3 233,42	-3 233,42	
Tulot			0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
Investoinnit netto			0,00	0,00	0,00	-3 233,42	-3 233,42	
130 TIETOTEKNIKAN INVESTOINNIT								
Menot			20 000,00	0,00	20 000,00	9 825,19	10 174,81	
Tulot			0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
Investoinnit netto			-20 000,00	0,00	-20 000,00	-9 825,19	-10 174,81	
JOHDON INVESTOINNIT YHTEENSÄ								
Menot			120 000,00	312 598,00	432 598,00	339 735,71	92 862,29	
Tulot			-200 000,00	0,00	-200 000,00	-11 448,94	-188 551,06	
Nettomeno			-80 000,00	-312 598,00	-232 598,00	328 286,77	-124 083,33	
TOIMIELIN B								
TEHTÄVÄ 2								
9210 SIVISTYSTOIMEN INVESTOINNIT								
207 YHTENÄISKOULU								
Menot			50 000,00	0,00	50 000,00	65 768,16	-15 768,16	
Nettomeno			50 000,00	0,00	50 000,00	65 768,16	-15 768,16	
220 KANSALAIISOPISTO								
Menot			20 000,00	0,00	20 000,00	3 200,23	16 799,77	
Nettomeno			20 000,00	0,00	20 000,00	3 200,23	16 799,77	
221 MUSEOALUE								
Menot			20 000,00	0,00	20 000,00	0,00	20 000,00	
Nettomeno			20 000,00	0,00	20 000,00	0,00	20 000,00	
					siirretty käyttötalouden puolelle 7843,17			
232 YHTEN.KOULU/KOTITALOUSLUOKKA								
Menot			0,00	30 000,00	30 000,00	43 145,76	-13 145,76	
Nettomeno			0,00	30 000,00	30 000,00	43 145,76	-13 145,76	
SIVISTYSLAUTAKUNNAN INVESTOINNIT YHTEENSÄ								
Menot			90 000,00	30 000,00	120 000,00	112 114,15	7 885,85	
Nettomeno			90 000,00	30 000,00	120 000,00	112 114,15	7 885,85	
TOIMIELIN C								
TEHTÄVÄ 3								
9220 SOSIAALITOIMEN INVESTOINNIT								
203 PÄIVÄKESKUS								
Menot			10 000,00	0,00	10 000,00	0,00	10 000,00	
Nettomeno			10 000,00	0,00	10 000,00	0,00	10 000,00	
					siirretty käyttötalouden puolelle 1447,69e			
204 VANHAINKOTI								
Menot			55 000,00	0,00	55 000,00	52 577,12	2 422,88	
Nettomeno			55 000,00	0,00	55 000,00	52 577,12	2 422,88	
206 TERVEYSASEMA								
Menot			0,00	0,00	0,00	11 831,30	-11 831,30	
Nettomeno			0,00	0,00	0,00	11 831,30	-11 831,30	
				sosterilta siirtynyt kulunvalvonta 2017				
215 VUODEOSASTO								
Menot			35 000,00	0,00	35 000,00	32 836,02	2 163,98	
Nettomeno			35 000,00	0,00	35 000,00	32 836,02	2 163,98	

216 LÄÄKÄRITALO							
Menot			20 000,00	0,00	20 000,00	10 806,80	9 193,20
Nettomeno			20 000,00	0,00	20 000,00	10 806,80	9 193,20
228 TERV.H.PALV./POT.HALL.TIETOJÄRJESTELMÄ							
Menot			0,00	234 259,00	234 259,00	74 506,00	159 753,00
Nettomeno			0,00	234 259,00	234 259,00	74 506,00	159 753,00
SOSIAALITOIMI YHTEENSÄ							
Menot			120 000,00	234 259,00	354 259,00	182 557,24	171 701,76
Nettomeno			120 000,00	0,00	354 259,00	182 557,24	171 701,76
TOIMIELIN D							
Tehtävä 4							
9410 KIINTEISTÖTOIMEN INVESTOINNIT							
113 LAAJAKAISTAHANKE							
Menot			50 000,00	0,00	50 000,00	0,00	50 000,00
Nettomeno			50 000,00	0,00	50 000,00	0,00	50 000,00
						ei toteutunut	
167 LEPPÄKUJAN PERUSKORJAUS							
Menot			10 000,00	0,00	10 000,00	0,00	10 000,00
Nettomeno			10 000,00	0,00	10 000,00	0,00	10 000,00
						siirr.käyttötalouden puolelle 470,58e	
177 TORIALUE/LAITURIT.TORIKOJUT							
Menot			25 000,00	0,00	25 000,00	23 065,20	1 934,80
Nettomeno			25 000,00	0,00	25 000,00	23 065,20	1 934,80
197 LOHILAHDEN LAITURI							
Menot			19 000,00	0,00	19 000,00	22 860,63	-3 860,63
Nettomeno			19 000,00	0,00	19 000,00	22 860,63	-3 860,63
209 KUUMIEN KIVIEN ALUE							
Menot			10 000,00	0,00	10 000,00	15 750,00	-5 750,00
Nettomeno			10 000,00	0,00	10 000,00	15 750,00	-5 750,00
229 ELINVOIMASTRATEGIA							
Menot			45 000,00	0,00	45 000,00	0,00	45 000,00
Nettomeno			45 000,00	0,00	45 000,00	0,00	45 000,00
						siirretty käyttötalouden puolelle 17577,00E	
230 LIIKENNETURVALLISUUS							
Menot			10 000,00	0,00	10 000,00	1 470,00	8 530,00
Nettomeno			10 000,00	0,00	10 000,00	1 470,00	8 530,00
231 PALOASEMA/UUSI 2017							
Menot			100 000,00	-30 000,00	70 000,00	40 112,10	29 887,90
Nettomeno			100 000,00	-30 000,00	70 000,00	40 112,10	29 887,90
9410 KIINTEISTÖTOIMEN INVESTOINNIT YHTEENSÄ							
Menot			269 000,00	-30 000,00	239 000,00	103 257,93	135 742,07
Nettomeno			269 000,00	-30 000,00	239 000,00	103 257,93	135 742,07
TOIMIELIN E							
Tehtävä 5							
9430 LIIKENNEVÄYLIEN INVESTOINNIT							
182 KAAVATIE (PÄÄLLYSTYS)							
Menot			50 000,00	0,00	50 000,00	55 887,21	-5 887,21
Nettomeno			50 000,00	0,00	50 000,00	55 887,21	-5 887,21
183 KATUVALOJEN SANEERAUS							
Menot			30 000,00	0,00	30 000,00	40 568,38	-10 568,38
Nettomeno			30 000,00	0,00	30 000,00	40 568,38	-10 568,38
186 LIIKUNTAREITITÖT							
Menot			30 000,00	0,00	30 000,00	55 765,32	-25 765,32
Avustukset			0,00	0,00	0,00	-12 000,00	12 000,00
Nettomeno			30 000,00	0,00	30 000,00	43 765,32	-13 765,32
LIIKENNEVÄYLIEN INVESTOINNIT YHTEENSÄ							
Meno			110 000,00	0,00	110 000,00	152 220,91	-42 220,91
Avustukset			0,00	0,00	0,00	-12 000,00	12 000,00
Nettomeno			110 000,00	0,00	110 000,00	140 220,91	-30 220,91
KAIKKI YHTEENSÄ							
Menot			709 000,00	546 857,00	1 255 857,00	889 885,94	365 971,06
Avustukset			0,00	0,00	0,00	-12 000,00	12 000,00
Tulot			-200 000,00	0,00	-200 000,00	-11 448,94	-188 551,06
Nettomeno			509 000,00	546 857,00	1 055 857,00	866 437,00	189 420,00

7 RAHOITUSOSANTOTEUTUMINEN

	Tp 2016	Talousarvio	Ta-muutos	Ta + Tamu	Toteutunut	Poikkeamat
Rahoitusosan toteutuminen						
Vuosikate	465 831,14	1 290 528,00	-2 684,50	1 287 843,50	2 670 958,42	1 383 114,92
Satunnaiset erät	0,00	0,00	0,00	0,00	-200 327,00	-200 327,00
Tulorahoituksen korjauserät	-121 671,51	0,00	0,00	0,00	199 356,54	199 356,54
Investointien rahavirta						
Investointimenot	-349 167,12	-709 000,00	-546 857,00	-1 255 857,00	-889 885,94	365 971,06
Rah.osuudet invest.menoihin	0,00	0,00	0,00	0,00	12 000,00	12 000,00
Pysyvien vastaavien						
hyödykkeiden luovutustulot	148 655,67	200 000,00	0,00	200 000,00	12 092,40	-187 907,60
Toiminnan ja invest.rahavirta	143 648,18	781 528,00	-549 541,50	231 986,50	1 804 194,42	1 572 207,92
Rahoituksen rahavirta						
Antolainauksen muutokset						
Antolainasaamisten lisäykset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Lainakannan muutokset						
Pitkäaik.lainojen lisäys	999 247,23	0,00	0,00	0,00	1 000 752,77	1 000 752,77
Pitkäaik.lainojen vähennys	-617 332,00	-617 340,00	0,00	-617 340,00	-617 332,00	8,00
Lyhytaik.lainojen muutos	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut maksuvalmiuden muutokset						
Toimeksiant.var.ja po:n muut.	970,64	0,00	0,00	0,00	-12 104,42	-12 104,42
Vaihto-omaisuuden muutos	620,05	0,00	0,00	0,00	632,15	632,15
Saamisten muutos	-447 921,05	0,00	0,00	0,00	-1 051 573,25	-1 051 573,25
Korottomien velkojen muutos	22 480,14	0,00	0,00	0,00	534 014,54	534 014,54
Rahoituksen rahavirta	-41 934,99	-617 340,00	0,00	-617 340,00	-145 610,21	471 729,79
RAHAVAROJEN MUUTOS	101 713,19	164 188,00	-549 541,50	-385 353,50	1 658 584,21	2 043 937,71

III TILINPÄÄTÖSLASKELMAT

1 TULOSLASKELMA

TULOSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT	1.1.-31.12.2017	1.1.-31.12.2016
Ulkoinen		
Toimintatuotot		
Myyntituotot	874 843,95	1 174 770,80
Maksutuotot	311 287,31	820 835,30
Tuet ja avustukset	304 678,32	306 454,42
Muut toimintatuotot	707 828,09	963 574,52
Toimintatuotot yhteensä	2 198 637,67	3 265 635,04
Toimintakulut		
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-3 507 532,67	-4 688 394,85
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-1 036 613,33	-1 385 929,87
Muut henkilösivukulut	-80 429,53	-190 775,31
Palvelujen ostot	-13 105 546,27	-14 434 499,21
Aineet,tarvikkeet, tavarat	-463 906,43	-209 282,99
Avustukset	-516 407,55	-725 080,38
Muut toimintakulut	-1 336 726,83	-1 150 202,97
Toimintakulut yhteensä	-20 047 162,61	-22 784 165,58
Toimintakate	-17 848 524,94	-19 518 530,54
Verotulot	8 997 991,52	8 499 676,33
Valtionosuudet	11 375 071,00	11 411 850,00
Käyttökate	2 524 537,58	392 995,79
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	8 809,25	7 421,28
Muut rahoitustuotot	172 923,45	108 821,88
Korkokulut	-33 614,86	-42 694,60
Muut rahoituskulut	-1 697,00	-713,21
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	146 420,84	72 835,35
Vuosikate	2 670 958,42	465 831,14
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunn.mukaiset poistot	-428 914,83	447 062,98
Satunnaiset erät		
Satunnaiset tuotot		
Satunnaiset kulut	-200 327,00	0,00
Tilikauden tulos	2 041 716,59	18 768,16
Poistoeron muutos	4 698,28	4 698,28
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	2 046 414,87	23 466,44

Toimintatuotot/Toimintakulut,%		10,97	14,33
Vuosikate/Poistot %		622,72	104,20
Vuosikate/asukas €		1 030,86	175,19
Asukasmäärä		2 591	2 659
Tunnuslukujen laskentakaavat:			
Toimintatuotot/Toimintakulut,%:			
100 x Toimintatuot/(toimintakulut- valmistus omaan käyttöön)			
Vuosikate/Poistot %:			
100xvuosikate/poistot ja arvonalentumiset			

Vuosikate

Vuosikate on kunnan talouden tasapainon tärkein arviointikriteeri. Kun toimintakatteeseen lisätään verotulot ja valtionosuudet sekä otetaan huomioon rahoitustuotot ja -kulut, saadaan tuloslaskelman vuosikate. Vuosikate osoittaa sen, kuinka paljon palvelujen tuottamisen jälkeen kunnan tulorahoi-duksesta jää investointien kattamiseen. Talous on tasapainossa, jos vuosikatteella voidaan rahoittaa investointien nettomenot.

Poistot

Suunnitelman mukaiset poistot perustuvat valtuuston 19.12.1997 § 85 hyväksymään poistosuunnitelmaan, jota on tarkistettu 20.12.2001 (§ 73), 28.6.2007 (§ 52) ja 23.3.2010 (§ 10) ja 19.11.2012 (§ 11). Suunnitelman mukaisella poistamisella tarkoitetaan pysyvien vastaavien aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden hankintamenojen kirjaamista kuluksi järjestelmällisesti niiden taloudellisen vaikutusajan kuluessa.

2 RAHOITUSLASKELMA

RAHOITUSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT				1.1.-31.12.2017	1.1.-31.12.2016
Toiminnan rahavirta					
Vuosikate				2 670 958,42	465 831,14
Satunnaiset erät				-200 327,00	0,00
Tulorahoituksen korjauserät				199 380,52	-121 671,51
Investointien rahavirta					
Investointimenot				-889 885,94	-349 167,12
Rahoitusosuudet investointeihin				12 000,00	0,00
Pysyvien vastaavien hyöd. luov.tulot				12 068,42	148 655,67
Toiminnan ja investointien rahavirta				1 804 194,42	143 648,18
Rahoituksen rahavirta					
Antolainauksen muutokset					
Antolainasaamisten lisäykset				0,00	0,00
Antolainasaamisten vähennykset					
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys				1 000 752,77	999 247,23
Pitkäaikaisten lainojen vähennys				-617 332,00	-617 332,00
Lyhytaikaisten lainojen muutos				0,00	0,00
Muut maksuvalmiuden muutokset					
Toimeksiant.var.ja po:n muutokset				-12 104,42	970,64
Vaihto-omaisuuden muutos				632,15	620,05
Saamisten muutos				-1 051 573,25	-447 921,05
Korottomien velkojen muutos				534 014,54	22 480,14
Rahoituksen rahavirta				-145 610,21	-41 934,99
Rahavarojen muutos				1 658 584,21	101 713,19
Rahavarojen muutos				-1 658 584,21	-101 713,19
Yhteensä					
Rahavarat 31.12.				1 859 421,70	200 837,49
Rahavarat 1.1.				200 837,49	99 124,30
RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT				2017	2016
Investointien tulorahoitus, %				300,15	133,41
Pääomamenojen tulorahoitus, %				177,21	48,20
Lainanhoitokate				4,63	0,88
Kassan riittävyys, pv				31,44	3,08
Asukasmäärä				2 591	2 659

Tunnuslukujen laskentakaavat:					
Investointien tulorahoitus %:				100 * Vuosikate/investointien omahankintameno	
Pääomamenojen tulorahoitus %:				100 * Vuosikate/investointien omahankintameno + Antolainojen nettolisäys + lainanlyhennykset)	
Lainanhoitokate:				(Vuosikate+korkokulut)/(korkokulut+lainan-lyhennykset)	
Kassan riittävyys pv:				365 pv*Kassavarat 31.12./kassasta maksut tilikaudella	
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, €					
		2013	-642 091	2012	-1 017 949
		2014	-802 831	2013	-642 091
		2015	156 068	2014	-802 831
		2016	143 648	2015	156 068
		2017	1 804 194	2016	143 648
			658 988		-2 163 155
Toiminnan ja investointien rahavirta- välituloksen tilinpäätösvuoden ja neljän edellisen vuoden kertymän avulla voidaan seurata investointien omarahoituksen toteutumista pitkällä aikavälillä.					
Omarahoitusosuusvaatimus täyttyy, jos kertymä viimeksi päättyneenä tilinpäätösvuonna on positiivinen.					
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä ei saisi muodostua pysyvästi negatiiviseksi.					

Rahoituslaskelman tunnuslukujen selitykset:

Investointien tulorahoitusprosentti mittaa sitä, kuinka suuri osa kunnan investoinneista on pystytty rahoittamaan kokonaistulorahoituksella (sisältäen kertaluonteiset erät). Loppuosa tilikauden investoinneista katetaan joko omalla tai vieraalla pääomalla.

Pääomamenojen tulorahoitusprosentti mittaa tulorahoituksen riittävyyttä pääoma-menoihin. Tunnusluvussa lasketaan vuosikatteen suhde pääomamenoihin, joita ovat investointien omahankintameno, antolainojen nettolisäys ja lainojen lyhennykset.

Pääomamenojen tulorahoitusprosentti on 48,20.

Lainanhoitokate mittaa tulorahoituksen riittävyyttä lainanhoitomenoihin. Tulorahoitus riittää lainojen hoitoon, jos tunnusluvun arvo on 1 tai suurempi. Tunnusluvun asteikko on seuraava: 1 = huono, 1-2 tyydyttävä, yli 2 hyvä.

Lainanhoitokate on 0,88

3 TASE

	TASE	1.1.-31.12.2017	1.1.-31.12.2016
	VASTAAVAA		
A	PYSYVÄT VASTAAVAT	16 704 977,00	16 267 454,83
I	Aineettomat hyödykkeet	243 745,86	95 170,31
	1. Aineettomat oikeudet	169 021,96	5 265,42
	2. Muut pitkävaikutteiset menot	74 723,90	89 904,89
II	Aineelliset hyödykkeet	10 990 816,53	11 029 780,43
	1. Maa- ja vesialueet	1 572 324,31	1 581 773,25
	2. Rakennukset	7 737 983,90	7 813 812,43
	3. Kiinteät rakenteet ja laitteet	1 604 165,67	1 499 970,77
	4. Koneet ja kalusto	31 560,32	53 482,23
	6. Ennakkomaksut ja keskener. hankinnat	44 782,33	80 741,75
III	Sijoitukset	5 470 414,61	5 142 504,09
	1. Osakkeet ja osuudet	5 386 949,67	5 059 039,15
	3. Muut lainasaamiset	83 464,94	83 464,94
B	TOIMEKSIANTOJEN VARAT	27 075,79	26 153,09
	1. Valtion toimeksiannot	0,00	0,00
	2. Lahjoitusrahastojen varat	21 453,62	21 453,62
	3. Muut toimeksiantojen varat	5 622,17	4 699,47
C	VAIHTUVAT VASTAAVAT		
I	Vaihto-omaisuus	6 569,94	7 202,09
	1. Valmiit tuotteet	6 569,94	7 202,09
II	Saamiset	2 064 895,60	1 013 322,35
	Pitkäaikaiset saamiset	0,00	0,00
	2. Lainasaamiset	0,00	0,00
	3. Muut saamiset	0,00	0,00
	Lyhytaikaiset saamiset	2 064 895,60	1 013 322,35
	1. Myyntisaamiset	213 923,48	166 624,19
	4. Siirtosaamiset	4 796,66	4 362,02
	3. Muut saamiset	1 846 175,46	842 336,14
III	Rahoitusarvopaperit	0,00	0,00
	2. Sijoitukset rahamarkkinainstrumentteihin	0,00	0,00
IV	Rahat ja pankkisaamiset	1 859 421,70	200 837,49
	VASTAAVAA YHTEENSÄ	20 662 940,03	17 514 969,85
	VASTATTAVAA		
A	OMA PÄÄOMA	-12 240 220,76	-10 193 805,89
I	Peruspääoma	-9 397 148,95	-9 397 148,95
IV	Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	-796 656,94	-773 190,50
V	Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-2 046 414,87	-23 466,44
C	POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET	-105 353,94	-110 052,22
	1. Poistoero	-105 353,94	-110 052,22
	PAKOLLISET VARAUKSET	-200 000,00	0,00
	1. Muut pakolliset varaukset	200 000,00	0,00
D	TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	-33 565,39	-44 747,11
	1. Valtion toimeksiannot	0,00	0,00
	2. Lahjoitusrahastojen pääomat	-21 453,62	-21 453,62
	3. Muut toimeksiantojen pääomat	-12 111,77	-23 293,49

	VIERAS PÄÄOMA		
I	Pitkäaikainen		
	2. Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	-4 439 821,09	-4 052 735,04
II	Lyhytaikainen	-3 643 978,85	-3 113 629,59
	2. Lainat rah. ja vakuutuslait.	-617 332,00	-617 332,00
	5. Saadut ennakot	-52 619,62	-53 592,19
	6. Ostovelat	-2 122 493,96	-1 445 354,05
	7. Muut velat	-530 425,25	-333 249,35
	8. Siirtovelat	-321 108,02	-664 102,00
	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	-20 662 940,03	-17 514 969,85
	TASEEN TUNNUSLUVUT		
	Velat ja vastuut%/käyttötulot	35,55	30,67
	Omavaraisuusaste, %	59,60	58,65
	Suhteellinen velkaantuneisuus-%	34,65	30,69
	Kertynyt yli-/alijäämä, milj. €	2,84	-0,80
	Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	1 097,29	299,61
	Lainat €/asukas	1951,82	1756,32
	Lainakanta 31.12. (1.000 €)	5057	4670
	Lainasaamiset 31.12. (1.000 €)	83	83
	Asukasmäärä	2591	2659

KUNNAN KOKONAISTULOT JA MENOT

Kunnan kokonaistulot ja -menot					
Ulkoiset					
		2017		2016	
	Tulot	€	%	€	%
		milj.		milj.	
	Varsinainen toiminta				
	Toimintatuotot	2,2	9,68	3,3	14,16
	Verotulot	9	39,60	8,5	36,47
	Valtion osuudet	11,4	50,16	11,4	48,91
	Korkotuotot	0,008	0,04	0,007	0,03
	Muut rahoitustuotot	0,1	0,44	0,1	0,43
	Satunnaiset tuotot		0,00	0	0
	Tulorah. korjauserät				
	-käyttöomaisuuden myyntivoitot	0	0,00	0	0
	Investoinnit				
	Rahoitusosuudet investointimenoihin	0,01	0,04	0	0
	Pysyvien vastaavien hyöd.luov.tulot	0,01	0,04	0	0
	Rahoitustoiminta				
	Antolainasaam. vähennys				
	Oman pääoman vähennys/lisäys	0	0,00	0	0
	Kok. tuot yhteensä	22,73	100,00	23,31	100,00
	Menot				
	Toimintakulut	20,00	92,03	22,80	96,04
	Korkokulut	0,03	0,14	0,04	0,17
	Muut rahoituskulut	0,001	0,00	0	0
	Satunnaiset kulut	0,2	0,92	0	0
	Investointimenot	0,9	4,14	0,3	1,26
	Rahoitustoiminta				
	Pitkäaikaisten lainojen vähennys	0,6	2,76	0,6	2,53
	Yhteensä	21,73	100,0	23,74	100,0

4 KONSERNITILINPÄÄTÖS

KONSERNIN TULOSLASKELMA				
			31.12.2017	31.12.2016
Toimintatuotot			19 188 255,28	17 140 822,55
Toimintakulut	*		-37 186 056,21	-36 804 418,89
Osuus osak.yhtiön voitosta/tapp.			72 745,19	
Toimintakate			-17 925 055,74	-19 663 596,34
Verotulot			8 978 761,89	8 483 444,77
Valtionosuudet			12 144 755,42	12 329 773,51
Rahoitustuotot ja -kulut:				
Korkotuotot			8 189,27	10 706,97
Muut rahoitustuotot			139 424,26	109 598,47
Korkokulut			-79 911,95	-100 570,18
Muut rahoituskulut			-4 247,37	-3 419,95
Vuosikate			3 261 915,78	1 165 937,25
Poistot ja arvonalentumiset:				
Suunn.mukaiset poistot			-1 039 564,66	-1 084 333,16
Omistuksen eliminointierot				
Arvonalentumiset			0,00	0,00
Satunnaiset erät			-199 027,83	44,73
Tilikauden tulos			2 023 323,29	81 648,82
Tilinpäätössiirrot			11 620,60	17 955,67
Tilikauden verot	*		-2 514,36	-11 228,36
Laskennalliset verot			-10 218,97	-6 602,59
Vähemmistöosuudet			-22 007,35	-32,39
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ			2 000 203,21	81 741,15
Tuloslaskelman tunnusluvut:				
Toimintatuotot/Toimintakulut, %			51,60	46,57
Vuosikate/poistot, %			313,78	107,53
Vuosikate, euroa/asukas			1 258,94	438,49
Asukasmäärä			2 591	2 659

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA		31.12.2017	31.12.2016	
Toiminnan rahavirta				
Vuosikate		3 261 915,78	1 154 708,89	
Satunnaiset erät		-199 027,83	44,73	
Tilikauden verot				
Tulorahoituksen korjauserät		210 047,20	25 435,19	
Investointien rahavirta				
Investointimenot		-1 400 719,70	-635 462,51	
Investointim.-Omistuos.muutos		0,00	0,00	
Rahoitusosuudet investointimenot		38 327,96	13 574,85	
Tulorahoituksen korjauserät		0,00	0,00	
Pysyvien vast.hyödykkeiden		31 645,76	26 769,21	
luovutustulot				
Toiminnan ja investointien rahavirta		1 942 189,16	585 070,35	
Rahoituksen rahavirta				
Lainakannan muutokset				
Antolainojen lisäys		-652,18	-253,18	
Pitkäaikaisten lainojen lisäys		1 013 715,05	1 002 923,07	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys		-914 314,09	-950 311,43	
Lyhytaikaisten lainojen muutos		21 653,57	-23 444,11	
Varausten lisäys/vähennys				
Oman pääoman muutokset		3 780,67	3 405,16	
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Toimeksiantojen varojen ja poistojen muutos		25 162,52	-2 464,23	
Vaihto-omaisuuden muutos		-4 538,23	-14 801,19	
Saamisten muutos		-1 346 690,34	-482 077,17	
Korottomien velkojen muutos		757 403,39	232 655,93	
Rahoituksen rahavirta yhteensä		-444 479,64	-234 367,15	
RAHAVAROJEN MUUTOS		1 497 709,52	350 703,20	
Rahavarojen muutos				
Rahavarat 31.12.		3 214 025,93	1 722 071,59	
Rahavarat 1.1.		1 722 071,59	1 371 368,42	
		1 491 954,34	350 703,17	
erotus		5 755,18	0,03	
Rahoituslaskelman tunnusluvut:				
Investointien tulorahoitus, %		232,87	181,71	
Pääomamenojen tulorahoitus, %		140,86	72,81	
Lainanhoitokate		3,31	1,19	
Kassan riittävyys (pv)		31,72	31,51	
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, €				
	2013	-449 320	2012	-1 069 274
	2014	-884 920	2013	-449 320
	2015	650 199	2014	-884 920
	2016	585 070	2015	650 199
	2017	1 907 689	2016	585 070
		1 808 718		-1 168 245
Toiminnan ja investointien rahavirta- välituloksen tilinpäätösvuoden ja neljän edellisen vuoden kertymän avulla voidaan seurata investointien omaraahoituksen toteutumista pitkällä aikavälillä.				
Omaraahoitusosuusvaatimus täyttyy, jos kertymä viimeksi päättyneenä tilinpäätösvuonna on positiivinen.				
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä ei saisi muodostua pysyvästi negatiiviseksi.				

KONSERNITASE (lyhennetty)		KONSERNI	KONSERNI
VASTAAVAA		YHTEENSÄ	YHTEENSÄ
		2017	2016
PYSYVÄT VASTAAVAT			
Aineettomat hyödykkeet			
	Aineettomat oikeudet	564 439,54	414 551,73
	Muut pitkävaikutteiset menot	74 723,90	89 904,89
	Ennakkomaksut	0,00	0,00
Aineettomat hyödykkeet yhteensä		639 163,44	504 456,62
Aineelliset hyödykkeet			
	Maa- ja vesialueet	2 000 675,91	2 010 707,65
	Rakennukset	15 116 080,67	15 361 256,33
	Kiinteät rakenteet ja laitteet	1 727 678,73	1 631 693,69
	Koneet ja kalusto	346 096,30	331 329,66
	Muut aineelliset hyödykkeet	3 496,09	3 496,09
	Ennakkomaksut ja keskenerä	95 021,68	121 526,42
	hankinnat		
Aineelliset hyödykkeet yhteensä		19 289 049,38	19 460 009,84
Sijoitukset			
	Osakkuusyhteisöosuudet	309 394,25	1 639,83
	Muut osakkeet ja os.	1 074 642,95	1 182 375,21
	Muut lainasaamiset	27 264,32	27 264,32
	Muut saamiset	15 211,34	14 559,16
Sijoitukset yhteensä		1 426 512,86	1 225 838,52
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		138 828,02	115 456,31
VAIHTUVAT VASTAAVAT			
	Vaihto-omaisuus	100 230,27	95 692,04
Saamiset			
	Pitkäaikaiset saamiset	4 208,99	4 176,06
	Lyhytaikaiset saamiset	4 127 843,92	2 781 186,50
	Rahoitusarvopaperit	0,00	0,00
	Rahat ja pankkisaamiset	3 214 025,93	1 722 071,59
VASTAAVAA YHTEENSÄ		28 939 862,81	25 908 887,48

VASTATTAVAA		KONSERNI YHTEENSÄ 2017	KONSERNI YHTEENSÄ 2016
OMA PÄÄOMA			
	Peruspääoma	9 397 148,94	9 397 148,94
	Arvonkorotusrahasto	162 778,27	162 778,27
	Muut omat rahastot	586 940,92	715 263,46
	Ed.tilikausien yli-/alijäämä	2 314 507,28	2 281 647,52
	Tilikauden yli-/alijäämä	2 000 203,21	81 741,15
Oma pääoma yhteensä		14 461 578,62	12 638 579,34
VÄHEMMISTÖOSUUDET		102 067,01	76 532,39
Pakolliset varaukset			
	Muut pakolliset varaukset	465 027,38	216 556,30
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		217 680,90	169 146,67
VIERAS PÄÄOMA			
	Pitkäaikainen korollinen	6 751 724,96	6 652 580,40
	Pitkäaikainen koroton	315 249,49	278 846,44
	Lyhytaikainen korollinen	972 386,22	950 476,52
	Lyhytaikainen koroton	5 654 148,20	4 926 169,42
Vieras pääoma yhteensä		13 693 508,87	12 808 072,78
VASTATTAVAA YHTEENSÄ		28 939 862,78	25 908 887,48
	tase ero	0,03	0,00
Konsernitaseen tunnusluvut:			
Omavaraisuusaste, %		50,42	49,28
Suhteellinen velkaantuneisuus, %		33,70	34,10
Kertynyt ylijäämä (alijäämä), 1000 €		4 315	2 363
Kertynyt ylijäämä (alijäämä), €/asukas		1 665,27	888,83
Konsernin lainat, €/asukas		2 981,13	2 859,37
Konsernin lainakanta 31.12., 1000 €		7 724	7 578
Konsernin lainasaamiset 31.12., 1000 €		38	27
Kunnan asukasmäärä		2 591	2 659

IV TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

KUNNAN TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

1. ARVOSTUS- JA JAKSOTUSPERIAATTEET SEKÄ MENETELMÄT

Pysyvien vastaavien arvostus

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelmanmukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti.

Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa suunnitelman mukaisten poistojen perusteet. Maa-omaisuus on merkitty taseeseen hankintamenoon tai sitä alempaan arvoon.

Sijoitusten arvostus

Pysyvien vastaavien käyttöomaisuusosakkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon. Arvostuksen perusteena on ollut hyödykkeen todennäköisesti tulevaisuudessa kerryttämä tulo tai sen arvo palvelutuotannossa.

Pysyvien vastaavien sijoitusluonteiset erät on merkitty taseeseen hankintamenoon tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan.

Vaihto-omaisuuden arvostus

Vaihto-omaisuus on merkitty taseeseen hankintamenoon tai todennäköisen luovutushinnan määräisenä.

Rahoitusomaisuuden arvostus

Saamiset on merkitty taseeseen hankintamenoon.

2. TULOSLASKELMAN JA TASEEN ESITTÄMISTAPA

Tuloslaskelman tai taseen esittämistapaa ei ole muutettu. Uudet tilikauden aikana avatut tilit lisätty tuloslaskelman rivitietoihin.

3. OIKAISUT EDELLISEN TILIKAUDEN TIETOIHIN

Ei ole tehty oikaisuja

4. VERTAILUKELPOISUUS

5. AIKAISEMPIIN TILIKAUSIIN KOHDISTUVAT TUOTOT JA KULUT –

6. YKSITTÄISEEN TASE-ERÄÄN SISÄLTYVÄT OSAT, JOTKA KOSKEVAT USEAA TASE-ERÄÄ

7. VALUUTTAMÄÄRÄISET ERÄT –

KONSERNITILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISPERIAATTEET

Konsernitilinpäätöksen laajuus

Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty kaikki tytäryhteisöt, sekä kaikki kuntayhtymät, mutta ei omistusyhteisyhteisöjä, joissa kunnan omistusosuus on vähäinen. Yhdistely ei ole tarpeen oikean ja riittävän tiedon antamiseksi (KPL 6:12.2.§). Järvi-Saimaan Palvelut Oy on yhdistelty (kunnan osuus 23%) oman pääoman ja kunnan taseessa olevien osakkeiden hankintamenon erotuksella, yhtiön voiton ja jaetun osingon osalta.

Poikkeavat arvostus- ja jaksotusperiaatteet ja menetelmät –

Keskinäisen omistuksen eliminointi

Kunnan ja sen tytäryhteisöjen keskinäisen omistuksen eliminointi on tehty nimellis- eli pariarvomenetelmällä.

Sisäiset liiketapahtumat ja sisäiset katteet

Konserniyhteisöjen keskinäiset tuotot ja kulut, sekä saamiset ja velat ovat vähennetty vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta.

Poikkeavat tilikaudet –

Vähemmistöosuudet

Vähemmistöosuus Koy Pieksuunlahden osalta on kirjattu v.2017.

Suunnitelmapoistojen oikaisu

Kiinteistötytäryhteisöjen ja asunto-osakeyhtiöiden käyttöomaisuuden poistot on oikaistu suunnitelman mukaisiksi ja jäännösarvojen ero on kirjattu tytäryhteisön oman pääoman erää edellisten tilikautien ylijäämä (alijäämä) vastaan.

Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset

Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset on vuonna 2017 jaettu uuden ohjeen mukaisesti konsernituloslaskelmassa laskennallisten verojen muutokseen ja tilikauden yli- tai alijäämään sekä konsernitaseessa omaan pääomaan ja laskennalliseen.

TULOSLASKELMAA KOSKEVAT LIITETIEDOT					
6. TOIMINTATUOTOT tehtäväalueittain (ulkoiset)				konserni	Konserni
				2017	2016
				2017	2016
	Yleishallinto			1 661 051,17	1 673 412,71
	Sosiaali- ja terveyspalvelut			15 887 299,97	12 686 026,51
	Opetus- ja kulttuuripalvelut			1 894 705,65	2 087 429,99
	Muut palvelut			433 013,49	542 863,48
	Toimintatuotot yhteensä			19 876 070,28	16 989 732,69
7. VEROTULOJEN ERITTELY					
	Kunnan tulovero				6 838 481,86
	Osuus yhteisöveron tuotosta				1 208 218,22
	Kiinteistövero				951 291,44
	Verotulot yhteensä				8 997 991,52
8. VALTIONOSUUKSIEN ERITTELY					
	Kunnan peruspalvelujen valtionosuus (ilman tasauksia		+	11 167 350,00	11 315 825,00
	siitä verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasaus		-	2 415 544,00	2 402 483,00
	Siitä netto vähennykset			0,00	0,00
	Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet			207 721,00	96 025,00
	Valtionosuudet yhteensä		=	11 375 071,00	11 411 850,00
9. PALVELUJEN OSTOT					
				Kunta	
				2017	2016
	Asiakaspalvelujen ostot			11 309 927,60	12 549 456,42
	Muiden palvelujen ostot			2 005 264,18	2 041 401,46
	Palvelujen ostot yhteensä		=	13 315 191,78	14 590 857,88
10. VALTUUSTORYHMILLE ANNETUT TUET					
	-				

11. POISTOSUUNNITELMA

Tilikauden aikana on tehty poistot Sulkavan kunnanvaltuuston päätöksen 19.12.1997 § 85 mukaisesti. Suunnitelmaa tarkistettu 20.12.2001 § 73 ja 28.6.2007 § 52 ja 23.3.2010 § 10, 19.11.2012 § 211. Poistosuunnitelmaan ei ole tehty muutoksia tilikauden aikana.

					Tasapoisto/		
	Aineettomat hyödykkeet				vuotta		
	Tietokoneohjelmistot				5		
	Aineelliset hyödykkeet						
	Maa- ja vesialueet				ei poistoa		
	Rakennukset						
	Asuinrakennukset				30		
	Hallinto- ja laitosrakennukset				30		
	osa rakennuksista				50		
	Tehdas ja tuotantorakennukset				20		
	Talousrakennukset				15		
	Vapaa-ajan rakennukset				20		
	Kiinteät rakenteet ja laitteet						
	Torit, puistot yms.				15		
	Johtoverkostot ja laitteet				30		
	Koneet ja kalusto						
	Muut koneet ja kalusto				5		
	Atk-laitteet				3		
	Käyttöomaisuusarvopaperit ja muut pitkäaikaiset sijoitukset						
	Osakkeet ja osuudet				ei poistoa		
	Pienet käyttöomaisuushankinnat, joiden hankintameno on alle 8.409,40 euroa, on kirjattu vuosikuluiksi. V.2017 nämä hankinnat olivat yhteensä 88 854,82€.						

12. PAKOLLISTEN VARAUSTEN MUUTOKSET				Konserni	Konserni	Kunta	Kunta
				2017	2016	2017	2016
				465 027,38	216 556,30	200 000,00	-

13. PYSYVIEN VASTAAVIEN HYÖDYKKEIDEN MYyntIVOITOT JA -TAPPIOT							
Myyntivoitot on käsitelty käyttötalousosan tuotoissa				Konserni	Konserni	Kunta	Kunta
				2017	2016	2017	2016
	Muut toimintatuotot						
	Maa- ja vesialuieden myyntivoitot			0,00	0,00	0,00	0,00
	Muut myyntivoitot			1 058,00	125 276,00	1 058,00	125 276,00
	Myyntivoitot yhteensä			1 058,00	125 276,00	1 058,00	125 276,00

14. SATUNNAISET TUOTTOJEN JA KULUJEN ERITTELY				Konserni	Konserni	Kunta	Kunta
				2017	2016	2017	2016
Satunnaiset tuotot				1 299,17	44,73		
Satunnaiset kulut				200 327,00		200 327,00	
					44,73	0,00	0,00
15. MUUT RAHOITUSTUOTOT (ulkoiset)						Kunta	Kunta
						2017	2016
Osinkotuotot muista yhteisöistä						170 587,04	103 295,09
Muut rahoitustuotot						2 336,41	5 526,79
						172 923,45	108 821,88
16. ERITTELY POISTOERON MUUTOKSISTA						-	
5. TASETTA KOSKEVAT LIITETIEDOT							
5.1. TASEEN VASTAAVIA KOSKEVAT LIITETIEDOT							
17. LAINAN LIIKKEESEEN LASKEMINEN							
18. ARVONKOROTUKSET							
Käyttöomaisuudessa ei ole tehty arvontarkistuksia.							
19. TIEDOT PYSYVISTÄ VASTAAVISTA TASE-ERÄKOHTAISESTI							

			Aineettomat hyödykkeet	Aineelliset hyödykkeet					
			Tietokoneohj. + muut pitkävaik.me not	Maa-alueet	Rakennukset	Kiinteät rakenteet	Kesken- eräiset hankinnat	Koneet ja kalusto	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.			95 170,31	1 581 773,25	7 813 812,43	1 499 970,77	80 741,75	53 482,23	11 124 950,74
Lisäykset tilikauden aikana			84 331,19	2 000,00	216 570,96	213 896,74	44 782,33		561 581,22
Lis.tilik.aikana/kesken-eräiset			80 741,75				-80741,75		0,00
Rahoitusosuudet tilikaudella						12 000,00			12 000,00
Vähennykset tilikauden aikana				11 448,94					11 448,94
Tilikauden poisto			16 497,39		292 399,49	97 701,84		21 921,91	428 520,63
Kirjanpitoarvo 31.12.2017			243 745,86	1 572 324,31	7 737 983,90	1 604 165,67	44 782,33	31 560,32	11 234 562,39
				Osakkeet ja Osuudet			Yhteensä	Lainasaamiset	
			Tytäryhteisöt	Omistusyht.	Kuntayht.	Muut		Tytäryhteisöt	Muilta
Poistamaton hankintameno 1.1.			2 737 919,44	76 079,81	1 554 791,56	690 248,34	5 059 039,15	66 200,62	17 264,32
Lisäykset tilikauden aikana						327 910,52	327 910,52		
Vähennykset tilikauden aikana							0,00		
Kirjanpitoarvo 31.12.2017			2 737 919,44	76 079,81	1 554 791,56	1 018 158,86	5 386 949,67	66 200,62	17 264,32

Nimi	Kotipaikka	Kunnan omistusosuus %	Konsernin omistusosuus %	Kuntakonsernin osuus (1000 euroa)		
				omasta pääomasta	vieraasta pääomasta	tilik.voitosta/tappiosta
20. Tytäryhteisöt						
Sulkavan Vuokratalot Oy		100	100	456	768	-
As.Oy Melatie/Sulkava		100	100	133	200	-
As.Oy Sulkavan Lohilahti/S		100	100	155	89	-
Kiinteistö Oy Sulkavan Leppäkuja		100	100	14	114	-
Sulkavan Palvelut Oy		100	100	3274	286	-83
Kiinteistö Oy Pieksunlahti		51	51	118	335	12
21. Kuntayhtymät						
Itä-Savon Shpiirin ky/Slinna		7,85	7,85	1 335	2 997	14
Etelä-Savon maakunta-liitto/Mikkeli		2,048	2,048	13	15	-1
Itä-Suomen Päihdehuoltoon ky/Tuustaipale		0,59312	0,59312	11	3	-
Vaalijalan ky/Pieksänmäki		1,235011	1,235011	122	292	1
Itä-Savon koulutuskunta		6,89805	6,89805	774	220	-39
yhtymä/Savonlinna						
Yhdistelemättömät						
22. Omistusyhteisyydet						
As.Oy Salmenkangas/Sva		48,75	48,75	134	28	-
As. Oy Aapinrinne		27,9	27,9	68	-	-
Sulkavan Kiinteistö Oy		25	25	60	-	-
Järvi-Saimaan Palvelut Oy		23	23	258	511	73

23. KONSERNIN SISÄLLÄ OLEVAT PITKÄ- JA LYHYTAIKAISET SAAMISET						Kunta	Kunta
SIJOITUKSET						2017	2016
	Lainasaamiset tytär- ja osakkuusyhteisöiltä					83 464,94	83 464,94
PITKÄAIKAISET SAAMISET							
	Saamiset tytäryhteisöiltä						
	Muut saamiset					0,00	0,00
LYHYTAIKAISET SAAMISET							
	Saamiset tytäryhteisöiltä						
	Myyntisaamiset						
	Muut saamiset					0,00	1858,61
	Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kunta on jäsenenä						
	Myyntisaamiset						
	Muut saamiset					21 512,50	381 403,14
						21 512,50	383 261,75
				Konserni	Konserni	Kunta	Kunta
24. ERITTELY OLENNAISISTA SIIRTOSAAMISISTA				2017	2016	2017	2016
	Lyhytaikaiset siirtosaamiset						
	Menoennakot			5 112,13	4 560,36	4 796,66	4 362,02
	Kelan korvaus työterveyshuollosta			54 098,06	88 734,50	23 000,00	35 000,00
	EU-Tuet ja avustukset			13 489,41	3 109,98	0,00	0,00
	Muut tulojäämät			143 203,85	11 045,09	0,00	0,00
	Lyhytaikaiset siirtosaamiset yhteensä			215 903,45	107 449,93	27 796,66	39 362,02
	Kunnan osuus siirtosaamisista			38 272,66	27 791,00		

5.2. TASEEN VASTATTAVIA KOSKEVAT LIITETIEDOT							
				Konserni	Konserni	Kunta	Kunta
25. OMA PÄÄOMA				2017	2016	2017	2016
	Peruspääoma 1.1.			9 397 148,94	9 397 148,94	9 397 148,95	9 397 148,95
	Lisäykset						
	Peruspääoma 31.12.			9 397 148,94	9 397 148,94	9 397 148,95	9 397 148,95
	Arvonkorotusrahasto 1.1.	johtuu omist.		162 778,27	16 952,33		
	Lisäykset	os.muutok.		0,00	145 825,94		
	Vähennykset						
	Arvonkorotusrahasto 31.12.			162 778,27	162 778,27		
	Muut omat rahastot 1.1.			715 263,46	697 337,85		
	Lisäykset				17 925,61		
	Vähennykset			128 322,54			
	Muut omat rahastot 31.12.			586 940,92	715 263,46		
	Edellisten tilikausien yli/alijäämä 1.1.			2 281 647,52	2 183 023,22	773 190,50	706 222,30
	Lisäys ed.tilikausi			32 859,76	98 624,30	23 466,44	66 968,20
	Vähennys ed.tilikausi						0,00
	Edellisten tilikausien yli/alijäämä 31.12.			2 314 507,28	2 281 647,52	796 656,94	773 190,50
	Tilikauden yli/alijäämä 1.1.			81 741,15	20 213,53	23 466,44	66 968,20
	Lisäykset			1 918 462,06	61 527,62	2 022 948,43	0,00
	Vähennykset				0,00	0,00	43 501,76
	Tilikauden yli/alijäämä 31.12.			2 000 203,21	81 741,15	-2 046 414,87	-23 466,44
	Oma pääoma yhteensä 31.12.			14 461 578,62	12 638 579,34	12 240 220,76	10 193 805,89

33. SIIRTOVELKoihin sisältyvät olenn. erät			Konserni	Konserni	Kunta	Kunta
			2017	2016	2017	2016
		Lyhytaikaiset siirtovelat				
		Lomapalkkajaksotus	474 107,22	747 892,08	315 671,43	588 613,93
		Valtionosuusennakot	0,00	68 048,00	0,00	68 048,00
		Korkojaksotus	10 077,05	12 476,00	4 985,02	6 848,70
		Muut siirtovelat	1 672 642,61	1 568 296,71	451,57	591,37
		Siirtovelat yhteensä	2 156 826,88	2 396 712,79	321 108,02	664 102,00

6. VAKUUKSIA, VASTUUSITOUMUKSIA KOSKEVAT LIITETIEDOT

34. Velat, joiden vakuudeksi annettu kiinnityksiä kiinteistöihin

35-37. Vakuudet

			Konserni	Konserni	Kunta	Kunta
			2017	2016	2017	2016
38. Vuokra- ja leasingvastuut						
Vuokravastuut						
		Vuokravastuut yhteensä	17 228,13	5 529,97	14 031,11	11 603,25
		Seuraavalla tilikaudella maksettavat	8 989,66	2 582,08	6386,94	4 559,91
		Myöhemmin maksettavat	8 238,47	2 947,89	7644,17	7 043,34
Leasin vastuut						
		Leasingvastuiden yhteismäärä	390 801,61	710 976,58	39 455,26	41 998,63
		Seuraavalla tilikaudella maksettavat	172 362,91	337 550,64	19 584,20	15 670,52
		Myöhemmin maksettavat	218 438,70	373 425,94	19 871,06	26 328,11

39. KUNNAN ANTAMAT VASTUUSITOUMUKSET SAMAA KONSERNIIN KUULUVIEN YHTISÖJEN PUOLESTA

			Konserni	Konserni	Kunta	Kunta
			2017	2016	2017	2016
		Tytäryhteisöjen puolesta annetut takaukset			669 649,87	638 774,47
		Osakkuusyhteisöjen puolesta	39 645,73	47 396,04	39 645,73	47 396,04
40. Takaukset muiden puolesta						
		Alkuperäinen lainamäärä	450 000,00	450 000,00	450 000,00	450 000,00
		31.12.2017	151 000,00	173 000,00	151 000,00	173 000,00
			0,00	0,00	0,00	0,00
		Takaussuus 5,5 %				
		Alkuperäinen lainamäärä	3 663 758,54			
		31.12.2017	46 164,00	2 539,02	5 077,33	2 539,02
		Kiinteistön rakentaminen	0,00	205 148,18		205 148,18

40. MUUT KUNNAN ANTAMAT VASTUUSITOUMUKSET							
Kuntien takauskeskus 31.12.							
Kunnan osuus kuntien takauskesk. takausvast.		14 896 703,00	13 135 067,00	14 896 703,00	13 135 067,00		
Kunnan mahdollista vastuuta kattava osuus							
takauskeskuksen rahastosta		9 845,45	9 804,46	9 845,45	9 804,46		
Yrityskortti vastuut 31.12.2017		4 307,16	3 984,49	4 307,16	3 984,49		
41. MUUT TASEEN ULKOPUOLISET JÄRJESTELYT							
				Konserni	Konserni	Kunta	Kunta
	Arvonlisäveron palautusvastuu			2017	2016	2017	2016
				625 956	1 244 671	700 153	872 136
	Arvonlisäveron palautusvastuu						
	Kiinteistöjen uudisrakentamisen ja perusparantamisen menot						
	Sopimusvastuut						
	Lentoliikennesopimus						
	Yhteistyö- ja kumppanuussopimukset	83 293,70	30 293,59				
	Perustietotekniikan palvelusopimus		141 300,00				
	Sopimusvastuut yhteensä	83 293,70	171 593,59				
	Vammaispalv. valtakunn. kehittämishanke		0,00				
					veroton		
	Vuonna 2010 valmistuneet				hankintahinta		
	Kunnanviraston peruskorjaus		3467345,74		229 774	306 365	
	Lohilahden hakelämpölaitos		143009,36		9 868	13 157	
	Vuonna 2012 Terveysaseman peruskorj.		4004450,87		460 512	552 614	
	YHTEENSÄ					700 153	872 136

						Kunta 2017	Kunta 2016
42. Henkilöstön lukumäärä tehtäväalueittain 31.12.						102	135
Joka jakautuu tulosalueittain:							
Keskushallinto	josta osa-aikaisia	6				20	14
Opetus- ja kulttuuritoimi	josta osa-aikaisia	12				69	73
Sosiaali- ja terveystoimi	josta osa-aikaisia	2				13	48
Rakennus- ja ympäristötoimi						0	0
Kunnan työ- ja virkasuhteinen henkilöstö jakautuu eläkealueittain seuraavasti:							
KuE:n alaisia 91 ja VaE:n alaisia 11. Kunnassa on lisäksi toimeksiantosuhteisia perhe- ja omaishoitajia sekä lasten kotihoidon kuntalisää saavia yht. 28.							
Opetus- ja kullttuuritoimessa lisäksi 62 kansalaisopiston sivutoimista tuntiopettajaa (KuE)							
43. Henkilöstökulut							
Erittely tuloslaskelmassa							
44. Luottamushenkilön palkkioista perityt ja puolueelle ja puolueyhdistykselle tititetyt luottamushenkilömaksut (kuntalaki 82.3 §)							
Luottamushenkilön palkkioista perityt ja tilitetyt luottamushenkilömaksut							
						2017	2016
Sulkavan Työväenyhdistys ry						1679,00	1679,00
Sulkavan Kokoomus ry						704,00	704,00
Keskustan Sulkavan kunnallisjärjestö						2735,50	2735,50
Savonlinnan seudun perussuomalaiset						107,00	107,00
Tilitetyt luottamushenkilömaksut yhteensä						5225,50	5225,50
45. Tilintarkastus						2017	2016
Oy Audiator Ab							
1. Tilintarkastajan palkkiot						7 308,00	3 818,00
2. Muut tilintarkastajalle kuuluvat tehtävät						1 943,50	3 158,50
4. Muut palkkiot							0,00
Palkkiot yhteensä						9 251,50	6 976,50
46. Kunnan ja sen intressitahoihin kuuluvien välinen liiketoiminta							

V ALLEKIRJOITUKSET JA MERKINNÄT

Tilinpäätöksen allekirjoitus

Sulkavalla 26. päivänä maaliskuuta 2018

Kaisa Ralli
Puheenjohtaja

Hilkka Virtanen
I Varapuheenjohtaja

Eetu Nissinen
II Varapuheenjohtaja

Kukka-Maaria Kärki

Lasse Partanen

Taina Huiskonen

Vesa Ahonen

Juho Järvenpää
Kunnanjohtaja

Tilinpäätösmerkintä

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Sulkavalla ____/____ 2018

BDO Audiator Oy
JHTT-yhteisö

Aki Rusanen
tilintarkastaja, JHTT, HTM

VI LUETTELOT JA SELVITYKSET

LUETTELO KÄYTETYISTÄ KIRJANPITOKIRJOISTA JA TOSITELAJEISTA

Käytetyt kirjanpitokirjat

- Päiväkirja	sähköinen arkisto
- Pääkirja	sähköinen arkisto
- Tasekirja	sidottuna

KÄYTÖSSÄ OLEVAT TOSITELAJIT

1 Pankkitositteet	40 Sopimuslaskutus
3 Palkkatositteet	41 Korkolaskutus
10 Muistiotositteet	42 Jätehuolto
20 Ostoreskontramaksut	43 Myyntilaskut valvontatoimi
21 Ostoreskontralaskut	50 Yksilö ja perhehoito
30 Myyntireskontrasuoritukset	60 Luottotappiot
31 Myyntilaskut yleishallinto	92 Laskennalliset SL
32 Myyntilaskut peruspalvelu	93 Automaattikirjaukset SL
33 Myyntilaskut sivistystoimi	94 Vyörytykset SL
34 Myyntilaskut tekninen toimi	96 Kirjanpidon tulos
35 Efficä päivähoito	97 Kirjanpidon tulos (lask)
36 Pro Consona/Vanhustyö	98 Sisäisen laskennan tulos
37 Kansalaisopisto	99 Sisäisen laskennan tulos (lask)

Selvitys kirjanpidon säilytyksestä

Tasekirja sidotaan kirjaksi, säilytetään pysyvästi.

Pääkirjat, päiväkirjat säilytetään 10 vuotta.

Kirjanpidon tositteet, tilikartat, koneellisen kirjanpidon täsmäytys selvitykset säilytetään 10 vuotta.

Kiinteistöihin liittyvät laskut, tositteet ja muut selvitykset on säilytettävä 13 vuotta sen kalenterivuoden päättymisestä, jolloin kiinteistöinvestointi on valmistunut.